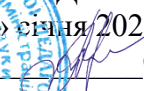

ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Програма чинна з 2026 р.,
затверджена рішенням Вченої ради
ДонОблІППО
(протокол № 1 від «30» січня 2026 р.)

Вводиться в дію
наказом по ДонОблІППО №10
від «30» січня 2026 р.
Ректор Олена БАРАБАНОВА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

*для вчителів 5-6 класів закладів загальної середньої освіти, які
забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої
освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти
(мовно-літературна освітня галузь: англійська мова)*

код 8.2.1

Проректор з НРЕП
Декан ФПКПК
Завідувач КСГМО

Тетяна КОЛГАН
Валентина ПОУЛЬ
Ігор ЦІКО

Розробники / укладачі програми: Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (Барабанова Олена Анатоліївна, доцент, кандидат філологічних наук, ректор; Гарна Світлана Юріївна, кандидат педагогічних наук, проректор з інноваційної та методичної роботи; Ішутіна Олена Євгенівна, доцент, доктор педагогічних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти).

Рецензент:

Колган Тетяна Володимирівна, доцент, кандидат педагогічних наук, проректор з навчальної роботи та економічних питань, доцент кафедри управління та адміністрування Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри (протокол № 2 від «28» січня 2026 р.).

Завідувач кафедри
суспільно-гуманітарної та медійної освіти

Ігор ЦІКО

1.	Код	8.2.1
2.	Термін проведення	Відповідно до наказу про ПК https://drive.google.com/drive/folders/1kg4bDJOOguwgjmsOt0Hg0UWgveok7-lP
3.	Форма та вид	Інституційна, дистанційна
4.	Місце проведення	Платформа Moodle https://kursy2026.ippo.dn.ua/
5.	Обсяг	30 год
6.	Назва	Нова українська школа – простір освітніх можливостей
7.	Категорія	Учителі 5–6 класів ЗЗСО, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (<i>мовно-літературна освітня галузь: англійська мова</i>)
8.	Вартість	722 грн
9.	Актуальність	Актуальність освітньої програми підвищення кваліфікації (далі – Програма) обумовлюється необхідністю реалізації основних положень реформування системи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа». Програма передбачає організацію підвищення кваліфікації вчителів, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання, 5–6 класи). Під час складання Програми авторами за основу взято Типову програму підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 12 жовтня 2022 р. № 904 «Про затвердження типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий державний стандарт базової середньої освіти»).
10.	Мета	Розвиток загальних і професійних компетентностей учителів мовно-літературної освітньої галузі (англійська мова), які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання, 5–6 класи)
11.	Завдання	- систематизувати знання щодо положень чинного законодавства у сфері загальної середньої освіти та Концепції «Нова українська школа» на адаптаційному етапі базової середньої освіти; компетентнісного потенціалу освітніх галузей Державного стандарту базової середньої освіти; основних характеристик діяльнісного підходу в освітньому процесі; основних видів оцінювання результатів навчання учнів та положень щодо академічної доброчесності; нових професійних ролей і завдань учителя в контексті НУШ та вимог Професійного стандарту; сутності, причин та наслідків навчальних втрат і розривів; сучасних підходів до навчання англійської мови в Новій українській школі (проблемно-орієнтованого, проєктного, кооперативного навчання); впливу цифрового середовища на розвиток видів мовленнєвої діяльності; форм, методів і засобів формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови; - сформувати вміння (навички) роботи з дорослою аудиторією; організації процесу навчання з урахуванням дистанційної форми навчання та технологій дистанційного навчання; моделювання змісту навчання з використанням ефективних методик та

		технологій; педагогічної взаємодії в команді; застосування міжпредметних зв'язків та інтеграції змісту різних освітніх галузей і навчальних предметів; проведення навчальних занять з урахуванням інтеграції; оцінювання результатів навчання учнів на засадах формульованого оцінювання та компетентнісного підходу; здійснення моніторингу результатів навчання учнів; організації освітнього процесу з використанням цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів, зокрема під час дистанційного навчання; вимірювання та компенсації освітніх втрат і розривів; моделювання уроків англійської мови за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання; ефективного навчання лексико-граматичному матеріалу за допомогою новітніх цифрових ресурсів; створення уроків англійської мови з використанням сучасних цифрових сервісів для активізації групової, парної, індивідуальної роботи в умовах дистанційного навчання; - розвинути установки до використання діяльнісного підходу та відповідних технологій в освітньому процесі; здійснення моніторингу власної педагогічної діяльності; визначення індивідуальних професійних потреб; проєктування траєкторії свого професійного розвитку; реалізації нових професійних ролей учителя відповідно до вимог НУШ; розробки та впровадження стратегій подолання навчальних втрат і розривів; формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови в умовах дистанційного навчання; формування та підтримання мотивації учнів 5–6 класів НУШ до вивчення англійської мови; застосування інноваційних цифрових технологій та інструментів у навчанні англійської мови.
12	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться	А.2. Предметно-методична компетентність А.3. Інформаційно-цифрова компетентність Г.1. Прогностична компетентність Г.2. Організаційна компетентність Г.3. Оцінювально-аналітична Д.1. Здатність до навчання впродовж життя
13	Зміни до Програми (за потреби)	

14. Зміст підвищення кваліфікації (Додаток 1)

№ з/п	Назва змістового модуля	ПІБ викладача	К-сть годин
1	Професійний розвиток учителя в умовах Нової української школи	Відповідно до наказу про ПК	2
2	Освітні та навчальні втрати й розриви: як розрізнити, виміряти й подолати	Відповідно до наказу про ПК	4
3	Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі	Відповідно до наказу про ПК	4
4	Дієві інформаційні технології навчання на уроках англійської мови	Відповідно до наказу про ПК	4
5	Використання віртуальних дошок під час онлайн-навчання	Відповідно до наказу про ПК	4

6	Формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови в умовах дистанційного навчання	Відповідно до наказу про ПК	6
7	Формування мотивації учнів 5–6 класів НУШ до вивчення англійської мови	Відповідно до наказу про ПК	4
8	Захист випускних робіт	Відповідно до наказу про ПК	2

15.	Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації	<i>Додаток 2</i>
16.	Орієнтовний перелік практичних робіт, питань вхідного/вихідного контролів	<i>Додаток 3</i>
17.	Тематика, вид та вимоги до випускної роботи	Види випускних робіт: методичний кейс. Тематика випускної роботи «Розвиток мовленнєвих умінь здобувачів освіти 5–6 класів НУШ» Обсяг матеріалу: до 5 с. Вимоги в додатку 4.
18.	Очікувані результати	Слухач / слухачка буде знати: сутність компетентісно орієнтованого підходу до навчання та критерії оцінювання виконання відповідних завдань; нові професійні ролі й функції вчителя англійської мови в контексті реформи НУШ на рівні другого циклу базової середньої освіти; базові сценарії проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання і їх дидактичний потенціал для уроків англійської мови; принципи побудови ефективних систем оцінювання, зокрема способи гармонізації груп результатів навчання з критеріями оцінювання та підходи до виявлення й подолання освітніх втрат; активні методи навчання та засади диференціації завдань відповідно до індивідуальних потреб учнів; можливості сучасних інформаційних технологій і віртуальних дошок для організації навчання англійської мови, зокрема в онлайн-форматі. Слухач / слухачка буде вміти: розробляти компетентісно орієнтовані завдання, впроваджувати їх у навчальний процес та оцінювати результати їх виконання; реалізовувати нові професійні ролі вчителя, адаптуючи власну педагогічну практику до вимог НУШ; моделювати урок англійської мови за сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання; упроваджувати ефективні системи оцінювання, узгоджуючи групи результатів навчання з критеріями оцінювання, виявляти та долати освітні втрати учнів; застосовувати активні методи навчання та диференціювати завдання відповідно до потреб і можливостей учнів; використовувати сучасні інформаційні технології та

		віртуальні дошки на уроках англійської мови, зокрема під час онлайн-навчання.
19.	Керівник	Відповідно до наказу про ПК
20.	Тьютор	Відповідно до навантаження

Розподіл годин за видами діяльності

30 годин (1,0 кредит ECTS без урахування самостійної роботи)

№ з/п	Зміст навчальних модулів	Усього годин	Форма навчального заняття, год			
			Теоретична складова	Практична складова	Контроль	Самостійна робота слухачів
Загальний блок						
1.	ЗМ 1. Професійний розвиток учителя в умовах Нової української школи	2		2		
1.1	Нові професійні ролі й завдання вчителя в контексті НУШ.	1		1		
1.2	Професійний стандарт як дорожня карта фахового розвитку вчителя.	1		1		
Усього за блоком		2		2		
Професійний блок						
2.	ЗМ 2. Освітні та навчальні втрати й розриви: як розрізнити, виміряти й подолати	4		4		
2.1	Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання.	2		2		
2.2	Розробка стратегії вимірювання та компенсації освітніх втрат.	2		2		
3.	ЗМ 3. Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі	4		4		
3.1	Характеристика сучасних підходів до навчання англійській мові в Новій українській школі.	2		2		
3.2	Моделювання уроку англійської мови за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання.	2		2		
4.	ЗМ 4. Дієві інформаційні технології навчання на уроках англійської мови	4		4		

4.1	Ефективне навчання лексико-граматичному матеріалу за допомогою новітніх цифрових ресурсів.	2		2		
4.2	Створення уроку англійської мови з нуля за допомогою сервісів Twee та Curipod.	2		2		
5.	ЗМ 5. Використання віртуальних дошок під час онлайн-навчання	4		4		
5.1	Вплив цифрового середовища на розвиток видів мовленнєвої діяльності.	1		1		
5.2	Інтеграція віртуальних дошок в онлайн-навчання.	1		1		
5.3	Практичне застосування віртуальних дошок для активізації групової, парної, індивідуальної роботи в умовах дистанційного навчання.	2		2		
6.	ЗМ 6. Формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови в умовах дистанційного навчання	6		6		
6.1	Форми, методи і засоби формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови.	2		2		
6.2	Підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови через їх залучення до віртуальних подорожей.	2		2		
6.3	Storytelling в освіті: як зацікавити учнів до створення захоплюючих розповідей.	2		2		
7.	ЗМ 7. Формування мотивації учнів 5, 6 класів НУШ до вивчення англійської мови	4		4		
7.1	Застосування концептуальних карт як одного з елементів перевернутого навчання.	2		2		
7.2	Створення позитивної атмосфери під час уроку англійської мови за допомогою ігрових технологій.	2		2		
Усього за блоком		26		26		
Контрольний блок						
8	Вхідний / вихідний контроль	-			-	
9	Захист випускної роботи	2			2	
10	Керівництво написанням випускної роботи	4				
Усього за блоком		2+4			2	
Усього за програмою		30+4		28	2	
	Тьюторство	4				
	Керівництво групою	4 б/о				

ЗМІСТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ**ЗМ 1_ Професійний розвиток учителя в умовах Нової української школи**

Викладач Гарна С.Ю., проректор з інноваційної та методичної роботи, доцент кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького обласного ІППО, кандидат педагогічних наук

Актуальність модуля визначається

потребою в новому вчителеві, який здатен стати агентом змін у Новій українській школі. Увага педагога має зміститися з оцінки теоретичних знань на особистість дитини для формування компетентної, креативної та підприємливої особистості. Сучасний учитель повинен бути відкритим до інновацій, постійно самовдосконалюватися та опановувати нові ролі (коуча, фасилітатора, тьютора) згідно з вимогами Професійного стандарту.

Мета модуля: підготувати педагогів до виконання нових професійних ролей (фасилітатора, модератора, тьютора, коуча, ментора) та забезпечити розуміння ними шляхів безперервного професійного розвитку на основі Професійного стандарту вчителя.

Завдання модуля:

систематизувати знання щодо нових ролей учителя як партнера, а не як єдиного джерела знань; структури Професійного стандарту, його трудових функцій та компетентностей; сформуванню вмінь застосовувати педагогіку партнерства та ненасильницьку комунікацію; використовувати принцип «зеленої ручки» для фокусування на перевагах учня; планувати освітній процес з урахуванням індивідуальних особливостей учнів; розвинути установки щодо навчання впродовж життя та готовності до свідомого життєвого вибору; прийняття дитини як рівноправного партнера, якого підтримують і поважають.

Очікувані навчальні результати модуля:

знання 5 основних трудових функцій та 15 професійних компетентностей за Професійним стандартом; сутність понять «фасилітатор», «модератор», «тьютор» та «коуч»;

вмінь організовувати безпечне та інклюзивне освітнє середовище; керувати власними емоційними станами та попереджати конфлікти; здійснювати формувальне оцінювання та самооцінювання;

установки щодо необхідності інтеграції інновацій у власну педагогічну практику; дотримання принципів академічної доброчесності.

Тематичний план модуля

1. Нові професійні ролі й завдання вчителя в контексті НУШ.
2. Професійний стандарт як дорожня карта фахового розвитку вчителя.

Зміст модуля за темами**Тема 1. Нові професійні ролі й завдання вчителя в контексті НУШ.**

Формування цілеспрямованої та патріотично-свідомої особистості як завдання НУШ. Зміна ролі вчителя з наставника на коуча, фасилітатора, тьютора та модератора. Специфіка роботи педагога-фасилітатора в мікрогрупах та педагога-коуча через використання спеціальних навідних запитань без готових алгоритмів. Учитель і дитина як партнери: принципи довіри, підтримки та конструктивної критики. Застосування принципу «зеленої ручки».

Тема 2. Професійний стандарт як дорожня карта фахового розвитку вчителя.

Професійний стандарт як нормативний документ. Загальні та професійні компетентності вчителя. Характеристика 5 трудових функцій: навчання предметів

(інтегрованих курсів), партнерська взаємодія , організація безпечного середовища , управління освітнім процесом та безперервний професійний розвиток. Теоретична база для вдосконалення мовно-комунікативної, інформаційно-цифрової, інклюзивної та інших компетентностей.

Практична робота. Моделювання партнерської взаємодії та нових професійних ролей учителя.

Питання для модульного контролю

1. Тип: Множинний вибір - Єдина відповідь

Питання

Визначте трудову функцію згідно з Професійним стандартом, яку реалізує вчитель мовно-літературної галузі, коли готує індивідуальні картки з рельєфно-крапковим шрифтом або аудіоматеріали до уроку, щоб забезпечити повноцінну участь у навчальному процесі учня з порушеннями зору.

- А) Навчання предметів
- Б) Партнерська взаємодія
- В) Організація середовища
- Г) Управління процесом
- Д) Професійний розвиток

Правильна відповідь: В) Організація середовища

2. Тип: Множинний вибір - Єдина відповідь

Питання

Визначте професійну роль учителя словесності, який під час підготовки десятикласника до написання власного висловлення не дає готового плану чи тез, а ставить відкриті запитання: «Які аргументи ти вважаєш найбільш переконливими?» та «Який досвід допоможе тобі розкрити цю тему?».

- А) Тьютор
- Б) Ментор
- В) Коуч
- Г) Модератор
- Д) Едвайзер

Правильна відповідь: В) Коуч

3. Тип: Множинний вибір - Єдина відповідь

Питання

Визначте професійну компетентність учителя української мови та літератури, що виявляється у здатності педагога самостійно аналізувати ефективність застосованих методів навчання на уроці та свідомо обирати курси підвищення кваліфікації для опанування нових цифрових інструментів візуалізації текстів.

- А) Проєктувальна
- Б) Прогностична
- В) Рефлексивна
- Г) Інноваційна
- Д) Оцінювальна

Правильна відповідь: В) Рефлексивна

Питання самоконтролю

1) У чому полягає сутність принципу «зеленої ручки» під час оцінювання та спілкування з учнем?

2) Чим педагог-коуч відрізняється від класичного педагога в процесі вирішення проблемних ситуацій?

- 3) Які професійні компетентності входять до складу трудової функції «Управління освітнім процесом»?
- 4) Які існують основні складові інформаційно-цифрової компетентності вчителя?
- 5) Як ви розумієте поняття «педагог-тьютор» і яка його основна мета у взаємодії з дитиною?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про освіту» від 09.08.2019 № 2145-VIII. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. Міністерство освіти і науки України, 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
3. Наказ від 23.12.2020 № 2736-20 «Про затвердження професійного стандарту за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)"» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

ЗМ 2_Освітні та навчальні втрати й розриви: як розрізнити, виміряти й подолати

Викладач Гарна С.Ю., проректор з інноваційної та методичної роботи, доцент кафедри суспільно-гуманітарної та медійної освіти Донецького обласного ІППО, кандидат педагогічних наук

Актуальність модуля визначається

необхідністю системної роботи з визначення, діагностування та компенсації освітніх втрат, що є критичним викликом в умовах перерв у формальній освіті, спричинених, зокрема, воєнним станом. Актуальність підкреслюється потребою у створенні цілісної системи освітніх вимірювань, яка містить стандартизовані інструменти та регулярні моніторинги.

Мета модуля – надати педагогам глибоке розуміння сутності освітніх і навчальних втрат та розривів, сформувати компетентності щодо розробки якісного інструментарію вимірювання й опанування ефективних стратегій компенсації та надолуження навчального матеріалу.

Завдання модуля:

- розмежувати поняття «освітні втрати», «навчальні втрати» та «навчальні розриви», ідентифікувавши їхні компоненти (навчальні, виховні, зниження темпу розвитку);
- вивчити елементи інструментарію вимірювання освітніх втрат: програма/специфікація, процедури, інструменти, схеми нарахування балів, критерії оцінювання та модель прийняття рішення;
- навчитися застосовувати гнучкий підхід до планування освітнього процесу, враховуючи необхідність зміни моделей педагогічного мислення;
- аналізувати та використовувати рекомендовані шляхи подолання навчальних втрат (адаптація програм, додаткові консультації, репетиторство);
- визначати рівень опорних знань учнів для ефективного компенсаційного навчання, використовуючи діагностичні тести та карти опорних знань.

Очікувані навчальні результати модуля:

знання й розуміння:

- освітні втрати мають три взаємопов'язані компоненти: навчальні втрати, виховні втрати та зниження темпу розвитку особистості (інтелектуального, соціального, емоційного);
- навчальні розриви є значною та стійкою різницею в академічній успішності між різними категоріями учнівства (за доходом, місцем проживання, статтю);
- розуміння ключових елементів інструментарію вимірювання – від програми/специфікації до моделі прийняття рішення;
- модельна навчальна програма визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів, і що педагог може вносити зміни в зміст предмета до 20%;
- розуміння важливості психологічної допомоги під час компенсаційного навчання та необхідності використання технік для покращення психологічного стану дітей;

уміння:

- розробляти якісні інструменти для вимірювання, використовуючи матеріали ЗНО/НМТ як джерело натхнення;
- визначати рівень опорних знань у дітей для подальшої компенсації освітніх втрат;
- здійснювати модифікацію програм вивчення української мови та літератури для учнів, які пропустили навчання або навчалися не за українськими освітніми програмами понад шість місяців;
- застосовувати механізми подолання, зокрема, виділення додаткових годин для індивідуальних та групових консультацій;
- розробляти карту опорних знань предмета для кожного класу, що містить головні знання, без яких учень не зможе навчатися в наступному класі;

диспозиції (цінності, ставлення):

- відкритість і гнучкість у педагогічному мисленні, готовність до пошуку шляхів розв'язання проблем;
- готовність до взаємодії й співпраці (колаборації) учителів на рівні закладу освіти;
- уникання «предметного шовінізму» та розуміння необхідності об'єднання зусиль щодо розробки карт опорних знань.

Ключові слова: освітні втрати, навчальні втрати, навчальні розриви, вимірювання, діагностування, компенсування, надолуження, інструментарій, специфікація, критерії оцінювання.

Тематичний план модуля

1. Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання.
2. Розробка стратегії вимірювання та компенсації освітніх втрат.

Зміст модуля за темами

Тема 1. Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання

Детальний аналіз термінології: відмінність між освітніми втратами (Learning loss), втратами в освіті (Learning losses), навчальними втратами (Lost of learning) та навчальними розривами (Learning gaps).

Розгляд компонентів освітніх втрат: навчальні, виховні втрати та зниження темпу розвитку особистості. Сутність навчальних втрат як втрати знань, умінь, навичок або відхилення в академічному прогресі через перерви у формальній освіті. Характеристика навчальних розривів як стійкої різниці в успішності, яка спостерігається між групами учнів (за доходами, між містом та селом, хлопцями та дівчатами).

Огляд механізмів подолання: виділення додаткових годин для консультацій, платформи репетиторства/тьюторингу, розроблення гейміфікованих цифрових ресурсів. Аналіз зарубіжного досвіду надолуження: програми наставництва у Великій Британії та

Іспанії, офлайн-репетиторство в малих групах у США та літні курси в Сенегалі. Важливість перегляду та адаптації освітніх програм, а також методичної підготовки вчителів.

Тема 2. Розробка стратегії вимірювання та компенсації освітніх втрат

Система освітніх вимірювань: необхідність стандартизованих тестувань на ключових етапах навчання, довготривалих загальнодержавних моніторингів та централізованих онлайн-платформ.

Елементи інструментарію вимірювання: програма/специфікація (Державний стандарт, Модельна навчальна програма, Календарно-тематичне планування), процедури (тестування), інструменти (інструкція, тестове завдання, дистрактор), схеми нарахування «сирих» балів та критерії оцінювання («Еталон VS Реальність»).

Модель прийняття рішення, що містить надолуження, подолання, компенсування, поглиблення та розширення. Використання діагностичних тестів, розроблених для 5, 7 та 9 класів з української мови, доступних на вебсайті Всеукраїнської школи онлайн. Рекомендації щодо модифікації програм вивчення української мови та літератури (для тих, хто пропустив понад 6 місяців). Стратегія зміни моделей педагогічного мислення: чіткість інструкцій, активне навчання, можливість вибору та соціалізація.

Практична робота. Шляхи подолання навчальних втрат з української мови та літератури.

Питання для модульного контролю

1. **Тип:** Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Який із перелічених елементів є обов'язковим компонентом «освітніх втрат», що визначає їх ширше за «навчальні втрати» і вимагає включення психологічної підтримки в стратегію компенсаційного навчання?

- A. Втрата здобутих раніше знань, коли учні погіршують свою успішність після нетривалої перерви.
- B. Значна та стійка різниця в академічній успішності між категоріями учнів, що проживають у місті та селі.
- C. Зниження темпу розвитку особистості (інтелектуального, емоційного, соціального, психологічного).
- D. Недосягнення учнівством очікуваних когнітивних навичок.
- E. Прогалини в знаннях, пов'язані з перервою у формальній освіті.

Правильна відповідь: B

2. **Тип:** Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання

З урахуванням рекомендацій щодо зміни педагогічного мислення та адаптації навчальних програм, які дії може здійснити педагог, використовуючи надану йому автономію (оберіть дві правильні відповіді).

- A. Збільшення загального обсягу змін у пропонованому модельною програмою змісті предмета до 30%.
- B. Внесення змін у зміст навчального предмета, враховуючи підготовленість класу та регіональні особливості.
- C. Розроблення інструментарію вимірювання, який не посиляється на Державний стандарт. Здійснення календарно-тематичного планування у довільній формі.
- D. Пріоритетне дотримання принципу «чітке дотримання регулярних правил і норм» під час компенсаційного навчання.

Правильні відповіді: B, D.

3. **Тип:** Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання

Які з перелічених ознак найбільш точно характеризують сутність «навчальних розривів», як їх визначають у дослідженнях, пов'язаних з академічною успішністю між різними категоріями учнівства? (Оберіть три правильні відповіді).

- A. Значна та стійка різниця між групами учнівства.
- B. Різниця в успішності між родинами з вищими й нижчими доходами.
- C. Відмінність в академічній успішності між учнями, які проживають у місті, та тими, хто навчається в селі.
- D. Втрата здобутих раніше знань через перерву у формальній освіті.
- E. Різниця між тим, чого навчився учень, і тим, чого він мав би навчитися на певному етапі.

Правильні відповіді: A, B, C.

4. Тип: Відповідність

Питання

Установіть відповідність між елементом інструментарію вимірювання освітніх втрат та його призначенням у процесі діагностики:

Елемент інструментарію	Призначення
1. Програма / специфікація	A. Визначає кількісну міру успішності (наприклад, «сирі» тестові бали).
2. Схеми нарахування «балів»	B. Є основою для порівняння «Еталон VS Реальність» (досягнув/не досягнув).
3. Критерії оцінювання	B. Визначає необхідні наступні дії (надолуження, компенсування, поглиблення).
4. Модель прийняття рішення	Г. Базується на Державному стандарті, модельній та навчальній програмах, досвіді педагога.
	Д. Визначає процедуру тестування (Коли? Скільки? Як?).

Правильні відповіді: 1-Г, 2-А, 3-Б, 4-В.

5. Тип: Відповідність

Питання

Згідно з Моделлю прийняття рішення щодо освітніх втрат, установіть відповідність між необхідною освітньою дією (наслідком діагностування) та її спрямованістю

Освітня дія	Спрямованість
1. Надолуження / Компенсування	A. Дія, спрямована на вивчення додаткового матеріалу, що виходить за межі визначеної програми.
2. Поглиблення	Б. Дія, спрямована на відновлення втрачених знань, умінь, навичок чи академічного прогресу.
3. Розширення	В. Дія, спрямована на зміцнення вже наявних знань і вмінь.
	Г. Дія, спрямована на повторне застосування математичної операції (Ітерація).
	Д. Дія, спрямована на посилення шкільної автономії.

Правильні відповіді: 1-Б, 2-В, 3-А.

Питання для самоконтролю

1. Чим принципово різняться «освітні втрати» (Learning loss) від «навчальних втрат» (Lost of learning)? Назвіть три взаємопов'язані компоненти, які складають освітні втрати.

2. Назвіть шість обов'язкових елементів «Інструментарію вимірювання» освітніх втрат, починаючи від підготовчої документації (планування) та закінчуючи механізмом подальших дій.

3. Який максимальний обсяг змін дозволено вносити педагогам у зміст навчального предмета, що визначений модельною навчальною програмою, і які конкретні чинники (умови) мають бути враховані при внесенні цих змін?

4. Яке основне призначення має «Карта опорних знань предмета» для роботи з компенсацією освітніх втрат, і до якої небажаної поведінки мають не вдаватися вчителі, об'єднуючи зусилля щодо її розробки на рівні закладу освіти?

5. Що таке «навчальні розриви» (Learning gaps), і між якими категоріями учнівства вони, згідно з дослідженнями, найчастіше спостерігаються? Назвіть щонайменше три такі категорії.

Список літератури для самостійного опрацювання

1. Рекомендації щодо використання модифікованих програм вивчення української мови в 5-11 класах закладів загальної середньої освіти / https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/89877/

2. Загальнодержавне моніторингове дослідження якості освіти у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану: тестування учнів 6-х і 8-х класів з математики та української мови / <https://sqe.gov.ua/zagalnoderzhavne-monitoringove-dosl/>

3. Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій на тему «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» / <https://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/38605.pdf>

4. Діагностичні тести з української мови для учнів 5, 7 та 9 класів, розміщені на вебсайті Всеукраїнської школи онлайн / <https://lms.e-school.net.ua/>

5. Матеріали щодо надолуження освітніх втрат з української мови та літератури в 5–11 класах: алгоритм і ресурси для розробки навчального контенту / <https://testportal.gov.ua/podolannya-osvitnih-vtrat-z-ukrayinskoyi-movy-ta-literatury-rekomendatsiyi-dlya-osvityan/>

6. Інформаційні матеріали щодо психологічної допомоги під час компенсаційного навчання та зменшення рівня тривожності й стресу / <https://imzo.gov.ua/psychologichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robotu/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/>

ЗМ 3 Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі

Актуальність модуля визначається

- зміною пріоритетів в освітньому процесі від накопичення знань до розвитку життєвих навичок;
- інноваційною спрямованістю освіти XXI століття;
- загостренням завдань радикальної перебудови цілей і змісту освіти, а також форм, методів і засобів навчання, виховання й розвитку учнів 5,6 класів Нової української школи відповідно до вимог часу.

Мета модуля – формування професійних компетенцій сучасного педагога англійської мови для забезпечення ефективної реалізації навчального процесу здобувачів освіти 5, 6 класів Нової української школи.

Завдання модуля:

- розкрити сутність та взаємозалежність сучасних підходів до навчання англійської мови в НУШ (компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, комунікативного, інтегративного);

- сформулювати розуміння принципів і механізмів комунікативного підходу (CLT) та навчання через виконання завдань (TBLT) на уроках англійської мови;

- розвинути вміння організовувати проблемне, проєктне та кооперативне навчання на уроках англійської мови;
- сприяти оволодінню технологією CLIL та принципами інтегративного й STEM-орієнтованого підходів у навчанні англійської мови;
- формувати навички організації глибинного навчання, розвитку критичного мислення та когнітивної гнучкості учнів засобами іноземної мови;
- розвинути вміння конструювати та застосовувати компетентісно орієнтовані завдання на уроках англійської мови;
- підтримати розвиток рефлексивної педагогічної практики та готовності до безперервного професійного вдосконалення.

Очікувані навчальні результати модуля:

- *знання:*

- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі,
- сутності та принципів моделювання уроку англійської мови за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання;

- *уміння:*

- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в Новій українській школі,
- моделювати уроки англійської мови за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання;

- *диспозиції (цінності, ставлення):*

- готовність застосовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі,
- здатність планувати навчальний процес на засадах Нової української школи.

Ключові слова: сучасні підходи до викладання; CLIL; STEM; проблемно-орієнтоване, проєктне та кооперативне навчання.

Тематичний план модуля

1. Характеристика сучасних підходів до навчання англійській мові в Новій українській школі.
2. Моделювання уроку англійської мови за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання.

Зміст модуля за темами

Тема 1. Характеристика сучасних підходів до навчання англійській мові в Новій українській школі.

Процес викладання англійської мови в Новій українській школі є дуже важливим і різноплановим. Сучасний контекст шкільної іншомовної освіти виражає новий погляд на взаємозв'язок освіти та культури, створення мовного середовища для школярів, процеси інтеграції компонентів культури в процес навчання. Методи вивчення англійської мови базуються на дитиноцентричному, компетентнісному, діяльнісному підходах у поєднанні із засобами, спрямованими на здобуття очікуваних результатів учіння.

Тема 2. Моделювання уроку англійської мови за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання.

Виконання завдань тестового характеру щодо моделювання сучасного уроку англійської мови, використання сучасних підходів до викладання предмета в 5, 6 класах Нової української школи.

Практична робота. Сучасні підходи до навчання англійської мови: аналіз та порівняння

Питання для модульного контролю

1. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Тандем-технологія передбачає:

- a. самотійне вивчення мови двома партнерами, які володіють різними іноземними мовами як в очному, так і в дистанційному форматі.
- b. супровід мови жестами під час навчання англійській мові.
- c. використання аудіальних і візуальних навчальних матеріалів синхронно.
- d. застосування методу фізичного реагування «Total Physical Response» на різних етапах уроку.

Правильна відповідь: a.

Вага запитання: 1.

2. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Який із запропонованих підходів не є комунікативним підходом до вивчення англійської мови:

- a. Біхевіористський підхід.
- b. Інтуїтивно-свідомий підхід.
- c. Аудіо-візуальний підхід.
- d. Свідомий пізнавальний підхід.

Правильна відповідь: c.

Вага запитання: 1.

3. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Основні мовленнєві вміння не включають:

- a. уміння здійснювати усне спілкування в типових ситуаціях навчально-трудової, побутової і культурної сфер спілкування.
- b. розуміння особливостей свого мислення.
- c. уміння розуміти на слух основний зміст нескладних автентичних текстів.
- d. уміння читати і розуміти нескладні автентичні тексти різних жанрів та видів з різним ступенем розуміння їх змісту (читання з розумінням основного змісту; читання з повним розумінням змісту).

Правильна відповідь: b.

Вага запитання: 1.

4. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Зміст навчання не включає такі компоненти:

- a. Стосунки між комунікантами.
- b. Сфери спілкування, теми, ситуації.
- c. Мовний, мовленнєвий, країнознавчий та лінгвокраїнознавчий навчальний матеріал.
- d. Знання, навички та вміння мовлення.

Правильна відповідь: a.

Вага запитання: 1.

5. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Принцип індивідуалізації реалізується у навчальному процесі з іноземної мови шляхом:

- a. підготовки індивідуальних завдань для кожного учня.
- b. залучення батьківства до процесу вивчення іноземних мов.
- c. урахування індивідуально-психологічних особливостей учня.
- d. виконання лише тих завдань, які подобаються учням.

Правильна відповідь: с.

Вага запитання: 1.

Питання для самоконтролю

1. Які сучасні підходи до навчання реалізуються в НУШ? Як вони взаємодоповнюють одне одного у контексті навчання англійської мови?
2. Охарактеризуйте компетентнісний підхід у контексті іншомовної освіти. Що таке комунікативна компетентність і з яких складових вона формується?
3. Яке місце займає учнівська автономія в сучасних підходах до навчання іноземних мов? Які стратегії сприяють її розвитку на уроках англійської мови?
4. Порівняйте CLT та традиційний (граматико-перекладний) метод. Якими є ключові відмінності з точки зору ролі вчителя та учнів?
5. Як діяльнісний підхід реалізується на практиці в умовах очного, дистанційного та змішаного навчання англійської мови?

Список використаної літератури та джерела інформації для самостійного опрацювання

1. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 20.12.2025).
2. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: наказ МОН від 29.08.2024 № 1225. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf (дата звернення: 20.12.2025).
3. Стратегія цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 № 1351-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80> (дата звернення: 20.12.2025).
4. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR). Council of Europe, 2020. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages> (дата звернення: 20.12.2025).
5. Інструктивно-методичні рекомендації щодо запровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах загальної середньої освіти (проект). URL : <https://lnk.ua/pVJ58OMeP> (дата звернення: 20.12.2025).
6. Ніколаєва С. Ю., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с. URL : <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/bigych-o.-b.-borysko-n.-f.-boreczka-g.-e.-ta-in.-2013-metodyka-navchannya-inozemnyh-mov-i-kultur-teoriya-i-praktyka.pdf> (дата звернення: 20.12.2025).
7. Цифрова трансформація відкритих науково-освітніх середовищ : монографія / Ін-т цифровізації освіти НАПН України ; ред. О. М. Спірін, О. П. Пінчук. Київ, 2024. 308 с. URL: <https://eprints.zu.edu.ua/42454/1/1.pdf> (дата звернення: 20.12.2025).
8. AI Competency Framework for Teachers. UNESCO, 2024. URL: <https://www.unesco.org/en/digital-education/ai-future-learning> (дата звернення: 20.12.2025).

Актуальність модуля визначається

- стрімким розвитком цифрових технологій та їх проникненням в усі сфери суспільного життя, що зумовлює необхідність переосмислення ролі вчителя та оновлення інструментарію сучасного уроку іноземної мови;
- впровадженням нових вимог до організації освітнього процесу в рамках Нової української школи, зокрема щодо формування інформаційно-цифрової компетентності як ключової наскрізної компетентності здобувачів освіти;
- потребою педагогів у практичному оволодінні сучасними ШІ-інструментами (Twee, Curipod) та освітніми web-сервісами, здатними суттєво підвищити ефективність навчання лексики, граматики та мовленнєвих умінь на уроках англійської мови;
- недостатньою практичною підготовкою вчителів до систематичного, методично обґрунтованого застосування цифрових освітніх ресурсів у повсякденній педагогічній діяльності;
- зростаючою мотиваційною роллю цифрового середовища: учні покоління Z та Alpha природно взаємодіють із гаджетами та інтерактивними форматами, тому інтеграція технологій у навчання підвищує залученість і результативність освітнього процесу;
- необхідністю формування в учителів критичного підходу до добору та оцінювання цифрових ресурсів з урахуванням принципів академічної доброчесності, цифрової безпеки та захисту авторського права.

Мета модуля: формування інформаційно-цифрової компетентності сучасного педагога шляхом системного ознайомлення з ефективними цифровими ресурсами навчання іноземної мови та формування практичних умінь методично обґрунтовано інтегрувати ШІ-сервіси (Twee, Curipod) та освітні web-платформи в уроки англійської мови для підвищення якості навчання й мотивації учнів.

Завдання модуля:

- систематизувати теоретичні знання педагогів щодо сутності, класифікації та дидактичного потенціалу сучасних інформаційно-цифрових технологій у навчанні англійської мови;
- охарактеризувати провідні цифрові ресурси для навчання лексики та граматики (Quizlet, Wordwall, LearningApps, Kahoot!, Padlet, Canva та ін.) та розкрити методику їх ефективного застосування;
- ознайомити педагогів із функціональними можливостями ШІ-сервісів Twee та Curipod для автоматизованого створення інтерактивних вправ, презентацій і навчального контенту;
- сформулювати практичні навички роботи з Twee та Curipod: реєстрація, інтерфейс, алгоритм створення завдань різних типів, імпорт та адаптація згенерованого контенту;
- розвинути вміння методично обґрунтовано добирати цифровий інструмент відповідно до навчальної мети, типу уроку, вікових та мовних особливостей учнів;
- сприяти усвідомленню педагогами принципів цифрової безпеки, авторського права та академічної доброчесності при роботі з онлайн-ресурсами та ШІ-інструментами.

Очікувані результати охоплюють:

- *знання й розуміння:*

- сутності та структури інформаційно-цифрової компетентності сучасного вчителя іноземної мови відповідно до Рекомендацій ЄС (DigComp 2.2) та вимог НУШ;

- класифікації цифрових освітніх ресурсів (web-сервіси, ШІ-генератори, LMS-платформи, мобільні додатки) та їх дидактичних функцій у навчанні англійської мови;
 - функціональних можливостей сервісу Twee (генерація вправ на основі тексту, теми чи URL; типи завдань: true/false, MCQ, open questions, vocabulary, speaking prompts тощо);
 - функціональних можливостей сервісу Curipod (ШІ-генерація інтерактивних слайдів, вправ word cloud, poll, drawing, reflection; управління класом у реальному часі);
 - методичних умов ефективної інтеграції цифрових ресурсів у структуру уроку та принципів оцінювання їх педагогічної доцільності.
- *уміння:*
- самостійно реєструватися, налаштовувати та використовувати сервіси Twee і Curipod для створення навчальних матеріалів з англійської мови;
 - генерувати за допомогою Twee різні типи завдань (лексичні, граматичні, на читання/аудіювання) та адаптувати їх до потреб конкретного класу;
 - створювати в Curipod інтерактивний урок/міні-курс із вбудованими активностями та запускати їх у реальному часі;
 - критично оцінювати якість та методичну доцільність автоматично згенерованого контенту і вносити необхідні корективи;
 - добирати цифровий ресурс відповідно до навчальної мети, виду мовленнєвої діяльності та вікових особливостей учнів;
 - дотримуватись правил цифрової гігієни та авторського права при роботі з онлайн-матеріалами.
- *диспозиції (цінності, ставлення):*
- усвідомлення цифрових технологій не як самоцілі, а як методичного інструменту, підпорядкованого навчальній меті та інтересам учнів;
 - готовність до постійного фахового зростання через освоєння нових цифрових інструментів та рефлексію власної практики;
 - відповідальне ставлення до цифрової безпеки учнів, захисту персональних даних та дотримання норм академічної доброчесності;
 - позитивна установка на спільне з колегами дослідження та поширення ефективних цифрових практик у методичному об'єднанні.

Ключові поняття: інформаційно-цифрова компетентність, ШІ-сервіс (AI tool), Twee, Curipod, електронний освітній ресурс (EOR), web-сервіс, LMS-платформа, інтерактивне завдання, генерація контенту, лексико-граматичний матеріал, цифровий урок, цифрова безпека, авторське право, prompt (запит до ШІ), формувальне оцінювання

Тематичний план модуля

1. Ефективне навчання лексико-граматичному матеріалу за допомогою новітніх цифрових ресурсів.
2. Створення уроку англійської мови з нуля за допомогою сервісів Twee та Curipod.

Зміст модуля за темами

Тема 1. Ефективне навчання лексико-граматичному матеріалу за допомогою новітніх цифрових ресурсів.

Сучасний урок англійської мови в умовах НУШ передбачає органічну інтеграцію цифрових ресурсів, здатних урізноманітнити навчальний процес та підвищити рівень залученості учнів. Тема розкриває теоретичні засади використання цифрових технологій у

мовній освіті та пропонує практичний огляд ефективних інструментів. Цифрові ресурси для навчання лексики: від введення нових слів до автоматизації та контролю. Цифрові ресурси для навчання граматики. Принципи добору: автентичність, інтерактивність, зворотний зв'язок, рівень складності. Ресурси для формувального оцінювання. Критерії методично обґрунтованого добору цифрового ресурсу. Інтеграція цифрових ресурсів у структуру уроку.

Тема 2. Створення уроку англійської мови з нуля за допомогою сервісів Twee та Curipod.

Два флагманські ШІ-інструменти для вчителів іноземних мов – Twee та Curipod – дозволяють генерувати повноцінний навчальний контент за лічені хвилини. Тема охоплює детальний алгоритм роботи з кожним сервісом та методику інтеграції їх результатів у живий урок. Twee як інструмент на основі штучного інтелекту для автоматичного генерування вправ. Типи завдань у Twee. Curipod як ШІ-платформа для створення інтерактивних уроків-презентацій із вбудованими активностями, що проводяться в реальному часі. Генерація цілого уроку за темою та класом; слайди з навчальним контентом і вбудовані інтерактивні активності. Порівняльна характеристика Twee і Curipod.

Практична робота. «Цифровий урок з нуля»: створення комплекту навчальних матеріалів з англійської мови засобами Twee та Curipod.

Питання для модульного контролю

1. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Що таке електронний освітній ресурс (ЕОР)?

- а) виключно відеоматеріали, розміщені на YouTube-каналі вчителя
- б) навчальні, наукові, інформаційні матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та необхідні для ефективної організації навчального процесу
- в) будь-який текстовий документ, збережений у форматі PDF
- г) онлайн-щоденник учня у системі управління школою

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

2. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Інформаційно-цифрова компетентність сучасного вчителя відповідно до рамки DigComp охоплює:

- а) знання іноземної мови на рівні не нижче B2
- б) знання та навички зі створення цифрового контенту, використання онлайн-платформ, цифрової безпеки та етичного використання технологій
- в) вміння користуватися лише програмами MS Office
- г) здатність до саморозвитку та конкурентоспроможність

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

3. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Twee — це сервіс, що дозволяє:

- а) автоматично генерувати різноманітні інтерактивні вправи з іноземної мови на основі теми, тексту або URL за допомогою штучного інтелекту
- б) створювати виключно інтерактивні плакати та інфографіки
- в) здійснювати відеозв'язок з учнями під час дистанційного навчання
- г) перетворювати текст на аудіозапис для навчання аудіювання

Правильна відповідь: а)

Вага запитання: 1

4. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Curipod — це інструмент для:

- а) запису та монтажу навчального відео
- б) зберігання та обміну файлами у хмарі
- в) створення інтерактивних навчальних презентацій та управління класом у реальному часі з вбудованими активностями (Word Cloud, Poll, Drawing тощо)
- г) автоматичної перевірки орфографії у письмових роботах учнів

Правильна відповідь: в)

Вага запитання: 1

5. Тип: Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання

До web-сервісів, що використовуються в освітньому процесі, належать:

- а) хмарні сховища та конструктори для створення сайтів
- б) сервіси для створення тестів, карт, плакатів, схем та кросвордів
- в) виключно соціальні мережі та месенджери
- г) платформи для дистанційної освіти та LMS-системи

Правильна відповідь: а), б), г)

Вага запитання: 1

6. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Яку з наведених переваг цифрових ресурсів на уроці англійської мови можна вважати ключовою з методичної точки зору?

- а) можливість повністю замінити живу взаємодію вчителя та учнів
- б) забезпечення миттєвого зворотного зв'язку, що підтримує формувальне оцінювання та мотивацію учнів
- в) скорочення часу підготовки вчителя до нуля завдяки повній автоматизації
- г) відсутність необхідності дотримуватись авторського права

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

7. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Який тип завдань НЕ можна генерувати безпосередньо у Tweep?

- а) Multiple Choice Questions (MCQ)
- б) True/False та Fill in the Blanks
- в) Speaking Prompts та Debate Questions

г) відеоуроки з автоматичним монтажем та субтитрами

Правильна відповідь: г)

Вага запитання: 1

8. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Що є обов'язковим кроком при методично грамотному використанні ШІ-згенерованого контенту на уроці?

- а) використання матеріалу без будь-яких змін, оскільки ШІ не помиляється
- б) критичне оцінювання та редагування автоматично створеного контенту щодо точності, рівня складності та відповідності навчальній меті
- в) заборона учням знати, що матеріал створений ШІ
- г) обов'язкова роздруковка всіх завдань на папері

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

9. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

На якому етапі уроку найбільш доцільно використовувати Kahoot! або Mentimeter?

- а) під час пояснення нового граматичного матеріалу як основний метод
- б) на етапі актуалізації опорних знань або підсумкового контролю — для оперативного зворотного зв'язку
- в) виключно як домашнє завдання для самостійної роботи вдома
- г) замість підручника на кожному уроці

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

10. Тип: Істина / Хибність

Питання

Твердження: Інтеграція цифрових технологій у навчання іноземної мови є самодостатньою педагогічною метою, і вибір інструменту не залежить від навчальної мети, типу уроку чи вікових особливостей учнів.

Правильна відповідь: Хибність. Технологія є засобом, а не метою. Цифровий інструмент обирається виходячи з чітко сформульованої навчальної мети, типу та етапу уроку, рівня та вікових особливостей учнів.

Вага запитання: 1

Питання для самоконтролю

1. Яке місце займає інформаційно-цифрова компетентність у системі ключових компетентностей НУШ і яку роль відіграє вчитель іноземної мови у її формуванні?
2. Чим відрізняються поняття «цифровий ресурс», «освітній web-сервіс» та «ШІ-інструмент» і в яких ситуаціях доцільніше використовувати кожен із них?
3. За якими критеріями слід оцінювати методичну доцільність цифрового ресурсу перед його інтеграцією в урок англійської мови?
4. Які дидактичні переваги використання Quizlet, Wordwall та Kahoot! на різних етапах уроку (актуалізація, практика, контроль)? Наведіть конкретні приклади.
5. Опишіть повний алгоритм створення набору завдань у Twee: від введення теми до використання готового матеріалу на уроці. Які типи завдань ви вважаєте найбільш корисними для вашої практики?

6. Які функціональні можливості Curipod відрізняють його від звичайних презентаційних програм (PowerPoint, Google Slides)? Як функція «Present live» змінює динаміку уроку?

7. Яких методичних помилок слід уникати при використанні ІІІ-згенерованого контенту? Як перевірити та за потреби відредагувати автоматично створені завдання?

8. Як забезпечити диференційований підхід при роботі з цифровими ресурсами в класі, де учні мають різний рівень мовної підготовки та різні можливості доступу до інтернету?

9. Яких принципів цифрової безпеки та захисту авторського права необхідно дотримуватись при використанні онлайн-ресурсів та ІІІ-інструментів на уроці та під час підготовки до нього?

10. Як ви плануєте інтегрувати Twee та Curipod у свою педагогічну практику? Визначте конкретну тему наступного уроку та опишіть, як саме ви б використали ці сервіси.

Список літератури для самостійного опрацювання

1. Curipod. ІІІ-платформа для створення інтерактивних уроків. URL: <https://curipod.com>

2. DigComp 2.2: Рамка цифрової компетентності громадян ЄС / European Commission. 2022. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digcomp-framework_en

3. Twee. ІІІ-генератор вправ для вчителів іноземних мов. URL: <https://twee.com>

4. Wordwall. конструктор інтерактивних завдань. URL: <https://wordwall.net>

5. Державний стандарт початкової освіти (2018) / МОН України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>

6. Концепція «Нова українська школа». МОН України, 2016. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

7. Морська Л.І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: навч. посіб. — Тернопіль: Астон, 2008. 256 с.

8. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: методичний посібник. Київ, 2007. 144 с.

ЗМ 5_ Використання віртуальних дошок під час онлайн-навчання

Актуальність модуля визначається

— стрімкою цифровізацією суспільства та трансформацією освітнього середовища: пандемія COVID-19 і воєнний стан в Україні остаточно утвердили дистанційне та змішане навчання як повноцінний формат здобуття освіти, що вимагає від педагогів системного оволодіння інструментами онлайн-взаємодії;

— появою нового покоління учнів — «screenagers» (скрінейджерів), — які від народження занурені в цифрове середовище: вони мислять візуально, легко перемикаються між завданнями, але потребують динамічних, інтерактивних форм роботи, що принципово відрізняються від традиційних методів навчання;

— необхідністю розвитку цифрової грамотності як ключової компетентності ХХІ століття: відповідно до рамок DigComp 2.2 та вимог НУШ, сучасний учитель має не лише сам володіти цифровими інструментами, а й цілеспрямовано формувати цифрову компетентність учнів через освітній процес;

— унікальними дидактичними можливостями віртуальних дошок (Miro, FigJam, Padlet, Jamboard, Mural): на відміну від звичайних презентацій, вони забезпечують рівноправну участь кожного учня, підтримують одночасну синхронну та асинхронну

взаємодію і є природним середовищем для колаборативного навчання;

- потребою у формуванні в учнів автономії у навчанні: віртуальні дошки дозволяють учням самостійно структурувати власні знання, рефлексувати над процесом навчання та будувати індивідуальну освітню траєкторію — що безпосередньо відповідає цінностям НУШ;

- практичною неготовністю значної частини вчителів до методично обґрунтованого використання віртуальних дошок: недостатньо знати інструмент технічно — необхідно вміти інтегрувати його в структуру уроку так, щоб він підпорядковувався навчальній меті, а не ставав самоціллю.

Мета модуля – розвинути цифрові компетентності сучасного педагога шляхом глибокого вивчення дидактичного потенціалу віртуальних дошок та формування практичних умінь методично обґрунтовано інтегрувати їх в онлайн-урок англійської мови для активізації усіх видів мовленнєвої діяльності, забезпечення рівноправної участі здобувачів освіти та підтримки їхньої навчальної автономії у синхронному та асинхронному форматах.

Завдання модуля:

- дослідити освітні потреби та психологічні особливості покоління «screenagers» й обґрунтувати необхідність перегляду традиційних методів навчання іноземної мови в умовах цифрового середовища;

- систематизувати знання про вплив цифрового середовища на розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо, зорове сприймання) та визначити стратегії його оптимального використання;

- охарактеризувати сучасні віртуальні дошки (Miro, FigJam, Padlet, Jamboard, Mural та ін.) та їх ключові інструменти крізь призму дидактичної доцільності для уроку англійської мови;

- опанувати методику інтеграції віртуальних дошок у структуру онлайн-уроку для різних видів навчальної взаємодії: фронтальної, групової, парної та індивідуальної роботи;

- сформувати практичні вміння розробляти інтерактивні завдання та міні-проекти на платформах віртуальних дошок, що розвивають мовленнєві навички та сприяють формуванню цифрової грамотності учнів;

- розвинути розуміння ролі віртуальних дошок у системі формувального оцінювання та підтримці навчальної автономії здобувачів освіти.

Очікувані навчальні результати модуля:

- *знання й розуміння про:*

- психологічних особливостей покоління «screenagers» (кліпове мислення, багатозадачність, візуальне сприйняття) та їх впливу на організацію сучасного уроку іноземної мови;

- сутності восьми елементів цифрової грамотності (Cultural, Cognitive, Constructive, Communicative, Confident, Creative, Critical, Civic) та шляхів їх формування засобами цифрових інструментів;

- дидактичного потенціалу основних платформ віртуальних дошок (Miro, FigJam, Padlet, Jamboard, Mural): ключових інструментів, типів активностей та можливостей синхронної й асинхронної взаємодії;

- методичних умов ефективної інтеграції віртуальних дошок у структуру онлайн-уроку на різних його етапах та для різних видів мовленнєвої діяльності;

- ролі цифрових інструментів у формувальному оцінюванні та розвитку навчальної автономії здобувачів освіти.

- *уміння:*

- методично обґрунтовано обирати платформу віртуальної дошки відповідно до навчальної мети, типу уроку, виду взаємодії та вікових особливостей учнів;
- розробляти інтерактивні завдання на платформах Miro / FigJam / Padlet для розвитку різних видів мовленнєвої діяльності: мозковий штурм, word cloud, групова дискусія, спільне створення тексту, проєктна робота;
- організовувати рівноправну участь усіх учнів у синхронній онлайн-взаємодії та розробляти асинхронні завдання на базі віртуальних дошок;
- використовувати інструменти віртуальних дошок (Timer, Voting, Stamps, Comments, Sections) для управління класом, структурування завдань та організації зворотного зв'язку;
- проєктувати завдання на базі віртуальних дошок, що сприяють само- та взаємооцінюванню учнів і підтримують розвиток їхньої навчальної автономії.
- **диспозиції (цінності, ставлення):**
- усвідомлення цифрового інструменту як засобу, підпорядкованого педагогічній меті, а не самоцілі: критичний підхід до вибору платформи та оцінювання її дидактичної ефективності;
- готовність до постійної фахової мобільності: відкритість до опанування нових цифрових платформ у міру їх появи та готовність ділитися набутим досвідом із колегами;
- відповідальне ставлення до цифрової безпеки учнів: захист персональних даних, налаштування приватності на платформах, дотримання норм етичної онлайн-взаємодії;
- переконання у праві кожного учня на рівноправну участь в освітньому процесі: добір та адаптація цифрових інструментів з урахуванням різних можливостей доступу до технологій та потреб учнів.

Ключові поняття: покоління «screenagers», цифрова грамотність (digital literacy), восьми елементна модель цифрової грамотності, віртуальна дошка (virtual whiteboard), Miro, FigJam, Padlet, Jamboard, синхронна / асинхронна взаємодія, колаборативне навчання, навчальна автономія, формувальне оцінювання, інтерактивне завдання, мовленнєва діяльність, дистанційне навчання, онлайн-взаємодія.

Тематичний план модуля

1. Вплив цифрового середовища на розвиток видів мовленнєвої діяльності.
2. Інтеграція віртуальних дошок в онлайн-навчання.
3. Практичне застосування віртуальних дошок для активізації групової, парної, індивідуальної роботи в умовах дистанційного навчання

Зміст модуля за темами

Тема 1. Вплив цифрового середовища на розвиток видів мовленнєвої діяльності..

Цифрове середовище кардинально змінює не лише інструменти навчання, а й сам характер сприйняття та породження мовлення. Розуміння цих змін є передумовою ефективного проєктування сучасного онлайн-уроку іноземної мови. Покоління «screenagers»: хто вони? Вісім елементів цифрової грамотності. Цифрове середовище й аудіювання. Цифрове середовище й говоріння: можливості онлайн-комунікації, виклики формування спонтанного мовлення при домінуванні письмового онлайн-спілкування. Цифрове середовище й читання/зорове сприймання: мультимодальні тексти, інфографіки, комікси. Цифрове середовище й письмо: колаборативне письмо на спільних документах та дошках, цифрові форми творчого письма, роль автокорекції та взаємооцінювання в онлайн-

середовищі. Стратегії адаптації методики: принцип «цифрового балансу»; принцип «мовленнєвого фокусу».

Тема 2. Інтеграція віртуальних дошок в онлайн-навчання.

Віртуальна дошка як цифровий простір для колаборативної роботи, що замінює та значно розширює можливості фізичної класної дошки. Тема розкриває функціонал провідних платформ та методику їх дидактично обґрунтованої інтеграції в онлайн-урок. Огляд провідних платформ: Miro (miro.com), FigJam (figma.com/figjam), Padlet.

Синхронна vs асинхронна взаємодія на віртуальних дошках. Типи завдань на основі віртуальних дошок.

Тема 3. Практичне застосування віртуальних дошок для активізації групової, парної, індивідуальної роботи в умовах дистанційного навчання.

Тема зосереджена на конкретних методичних рішеннях: як організувати різні форми взаємодії на базі віртуальних дошок, щоб кожен учень був активно залучений і рухався до мовленнєвого результату.

Групова робота на віртуальних дошках: розподіл учнів по окремих зонах/фреймах дошки або окремих Padlet-стінах. Рольові ігри у цифровому форматі. Стратегія «Jigsaw» онлайн. Collaborative writing: спільне редагування тексту в реальному часі на спільній дошці. Парна робота: завдання «Information gap», Peer feedback із використанням Stamps та Comments у FigJam. Індивідуальна робота та навчальна автономія. Побудова власного mind map або word map. Асинхронне завдання: учні наповнюють свою зону дошки вдома і приходять на урок готовими до обговорення.

Формувальне оцінювання за допомогою дошок. Цифрова безпека та управління класом онлайн.

Практична робота. «Мій цифровий урок»: проєктування інтерактивного уроку англійської мови на основі віртуальної дошки.

Питання для модульного контролю

1. Тип: Істина / Хибність

Питання / Question

Віртуальні дошки забезпечують залучення всіх здобувачів освіти як під час синхронної взаємодії в режимі реального часу, так і в асинхронному форматі виконання завдань.

Virtual whiteboards ensure the engagement of all learners both during synchronous real-time interaction and in an asynchronous task completion format.

Правильна відповідь / Correct Answer: Істина / True

Вага запитання: 1

2. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання / Question

Який інструмент FigJam допомагає об'єднати вправи за однією темою або структурувати етапи уроку на дошці?

Which FigJam tool helps you group exercises on one topic or structure the stages of a lesson on the board?

- a) Table
- b) Stamp
- c) Section
- d) Flowchart

Правильна відповідь / Correct Answer: в) Section

Вага запитання: 1

3. Тип: Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання / Question

Оберіть інструменти FigJam, що дозволяють учням висловити ставлення та залишити коментарі до робіт однокласників:

Choose FigJam tools that allow students to express their attitude and leave comments on classmates' work:

- а) Timer
- б) Comments
- в) Voting
- г) Stamps
- д) Audio record

Правильна відповідь / Correct Answer: б), г), д) / b), d), e)

Вага запитання: 1

4. Тип: Поєднання елементів

Питання / Question

Поєднайте елементи цифрової грамотності (за Гевіном Дадні) з їх визначеннями:

Match the elements of digital literacy (Gavin Dudeney) with their definitions:

- 1. Cultural а. how to do
- 2. Cognitive б. how to communicate
- 3. Constructive в. how to make / use
- 4. Communicative г. how to behave
- 5. Confident д. how to participate
- 6. Creative е. how to evaluate
- 7. Critical ж. how to use
- 8. Civic з. how to belong

Правильна відповідь / Correct Answer: 1–д, 2–а, 3–г, 4–б, 5–ж, 6–в, 7–е, 8–з

Вага запитання: 1

5. Тип: Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання / Question

Оберіть характеристики, що описують покоління «screenagers»:

Choose the characteristics that describe the 'screenagers' generation:

- а) здатні до багатозадачності / supreme multi-taskers
- б) мають труднощі з підтримкою тривалої концентрації / lack sustained focus
- в) комфортно читають довгі лінійні тексти / able to read long linear texts with ease
- г) важко утримують увагу на одному завданні / unable to concentrate on a single task
- д) не сприймають візуальну інформацію / unable to perceive visual information

Правильна відповідь / Correct Answer: а), б), г) / a), b), d)

Вага запитання: 1

6. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання / Question

Яка з наведених стратегій є найбільш методично обґрунтованою при виборі платформи віртуальної дошки для уроку?

Which of the following strategies is most methodologically justified when choosing a virtual whiteboard platform for a lesson?

- а) обирати найвідомішу платформу незалежно від мети уроку
- б) визначити навчальну мету та вид взаємодії, а потім обирати інструмент, що їх найкраще забезпечує
- в) завжди використовувати лише одну платформу для всіх типів уроків
- г) обирати платформу за зручністю інтерфейсу для вчителя без урахування потреб учнів

Правильна відповідь / Correct Answer: б) / b)

Вага запитання: 1

7. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання / Question

Яка функція Padlet дозволяє учням додавати публікації у вигляді послідовного потоку, схожого на стрічку соціальних мереж?

Which Padlet format allows students to add posts in a sequential stream similar to a social media feed?

- а) Wall (стіна)
- б) Canvas (вільний простір)
- в) Stream (стрічка)
- г) Grid (сітка)

Правильна відповідь / Correct Answer: в) Stream / c) Stream

Вага запитання: 1

8. Тип: Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання / Question

Оберіть приклади завдань, що є типовими для формувального оцінювання за допомогою віртуальних дошок:

Choose examples of tasks typically used for formative assessment via virtual whiteboards:

- а) exit tickets на стікерах у Padlet / exit tickets on Padlet sticky notes
- б) анонімне голосування через Voting у FigJam / anonymous voting via FigJam Voting
- в) підсумковий залік у форматі письмового іспиту / final written exam
- г) реакції Stamps для само- та взаємооцінювання / Stamps reactions for self- and peer-assessment
- д) виставлення балів у журнал без зворотного зв'язку / entering grades without feedback

Правильна відповідь / Correct Answer: а), б), г) / a), b), d)

Вага запитання: 1

9. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання / Question

Яке налаштування доступу слід обрати на Padlet, щоб учні могли додавати власні публікації, але не редагувати чужі?

Which Padlet access setting should you choose so students can add their own posts but not edit others'?

- а) Can view (лише перегляд)
- б) Can edit (повне редагування)

- в) Can write (можна додавати, але не редагувати чужі записи)
- г) Admin (адміністратор)

Правильна відповідь / Correct Answer: в) Can write / с) Can write

Вага запитання: 1

10. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання / Question

Метод «Jigsaw» у форматі онлайн-навчання з використанням віртуальної дошки передбачає:

The 'Jigsaw' method in online learning using a virtual whiteboard involves:

- а) індивідуальне виконання однакового завдання всіма учнями одночасно
- б) розподіл учнів по групах, кожна з яких вивчає свій аспект теми на окремій ділянці дошки, а потім ділиться знаннями з усім класом
- в) змагання між командами на швидкість заповнення дошки
- г) перегляд відеоматеріалів і заповнення таблиці на дошці індивідуально

Правильна відповідь / Correct Answer: б) / b)

Вага запитання: 1

Питання самоконтролю

1. Які характеристики покоління «screenagers» найбільше впливають на організацію уроку англійської мови в умовах онлайн-навчання? Як їх враховувати при доборі форм роботи та цифрових інструментів?

2. Поясніть, у чому відмінність між восьма елементами цифрової грамотності (Cultural, Cognitive, Constructive, Communicative, Confident, Creative, Critical, Civic). Як уроки на базі віртуальних дошок сприяють формуванню кожного з них?

3. Порівняйте платформи Padlet та FigJam за функціональними можливостями та дидактичним потенціалом. Для яких типів навчальних завдань кожна з них є оптимальною?

4. Яка різниця між синхронною та асинхронною взаємодією на віртуальних дошках? Наведіть конкретний приклад завдання для кожного формату на уроці англійської мови.

5. Як інструменти FigJam (Sections, Timer, Stamps, Voting, Comments, Audio record) допомагають управляти класом і підтримувати мовленнєву активність учнів у реальному часі?

6. Опишіть стратегію організації групової роботи методом «Jigsaw» на базі віртуальної дошки. Яким чином ця стратегія розвиває навички говоріння та слухання учнів?

7. Яку роль відіграють інструменти формувального оцінювання (exit tickets, Voting, Stamps, Comments) у підтримці навчальної автономії здобувачів освіти? Як вони впливають на мотивацію?

8. Яких принципів цифрової безпеки необхідно дотримуватись при роботі з учнями на відкритих платформах (Padlet, Miro)? Які налаштування доступу є найбільш безпечними для класної роботи?

9. Як цифрове середовище (онлайн-комунікація, месенджери, соціальні мережі) впливає на розвиток мовленнєвих навичок учнів — аудіювання, говоріння, читання та письма — і як вчитель може використати ці зміни на свою користь?

10. Спроектуйте подумки фрагмент уроку англійської мови для вашого класу з використанням будь-якої віртуальної дошки. Яку мету ви поставите, яку платформу оберете та які три завдання різних форм взаємодії включите?

Рекомендована література

1. Dudeney G. Digital Literacy Has 8 Essential Elements. URL: <https://findingheroes.co.nz/2015/06/11/digital-literacy-has-8-essential-elements/>

2. Teaching 'screenagers': how the digital world is changing learners. Oxford University Press. URL: <https://teachingenglishwithoxford.oup.com/2012/03/16/teaching-screenagers-how-the-digital-world-is-changing-learners/>
3. Dudeney G. 21st Century Skills & Digital Literacy in Action. British Council TeachingEnglish. URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/21st-century-skills/articles/gavin-dudeney-21st-century-skills>
4. Visual Thinking in the Classroom. TeachingEnglish, British Council. URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/community/magazine/how-can-i-use-visual-thinking-classroom>
5. FigJam — онлайн-дошка для командної роботи. URL: <https://www.figma.com/figjam/>
6. Padlet — цифрова дошка для освіти. URL: <https://padlet.com>
7. Miro — безмежна дошка для колаборації. URL: <https://miro.com>
8. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens / European Commission, 2022. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp/digcomp-framework_en
9. Концепція «Нова українська школа». МОН України, 2016. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
10. Морська Л.І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: навч. посіб. — Тернопіль: Астон, 2008. — 256 с.

ЗМ 6_ Формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови в умовах дистанційного навчання

Актуальність модуля визначається

- переорієнтацією освітньої парадигми від накопичення знань до розвитку ключових компетентностей і життєвих навичок: відповідно до Концепції НУШ та Державного стандарту базової середньої освіти, комунікативна компетентність є одночасно метою і засобом навчання іноземної мови в 5–6 класах;
- складними умовами воєнного стану в Україні, що зробили дистанційне та змішане навчання повсякденною реальністю: учителі потребують конкретного методичного інструментарію для формування комунікативних умінь учнів через онлайн-середовище без зниження якості освіти;
- інноваційною спрямованістю освіти ХХІ століття та переходом до підходів, що ставлять учня в центр освітнього процесу: проблемно-орієнтоване, проєктне та кооперативне навчання створюють автентичні комунікативні ситуації, недосяжні в рамках традиційного урок-лекції;
- значним мотиваційним потенціалом нестандартних форм роботи — зокрема віртуальних подорожей та сторітелінгу: ці методи занурюють учнів 5–6 класів у реальний іншомовний контекст, формують емоційну прив'язаність до мови та підтримують внутрішню мотивацію до навчання;
- потребою в системному підході до розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо) у взаємозв'язку: сторітелінг та віртуальні подорожі є природним середовищем для інтеграції всіх чотирьох видів мовлення в єдину комунікативну задачу;
- необхідністю формування в учителів практичної готовності проєктувати та реалізовувати сучасний урок англійської мови, що відповідає вимогам НУШ: не лише теоретично знати підходи, а й вміти моделювати конкретні сценарії уроків з вимірюваними комунікативними результатами.

Мета модуля: розвинути професійні компетентності вчителів англійської мови щодо формування комунікативної компетентності учнів 5–6 класів НУШ в умовах дистанційного та змішаного навчання шляхом опанування сучасних методів і підходів (проблемно-орієнтованого, проєктного, кооперативного навчання, сторітелінгу, віртуальних подорожей) та формування практичних умінь моделювати відповідні сценарії уроків англійської мови.

Завдання модуля:

- систематизувати знання про сутність комунікативної компетентності учнів 5–6 класів та її складники (лінгвістична, соціолінгвістична, дискурсивна, стратегічна компетенції) відповідно до вимог НУШ;
- охарактеризувати сучасні форми, методи і засоби формування комунікативної компетентності на уроці англійської мови: комунікативний метод, Total Physical Response, проблемно-орієнтоване, проєктне та кооперативне навчання;
- розкрити методичний потенціал віртуальних подорожей як інструменту підвищення мотивації учнів 5–6 класів та формування соціокультурної компетентності в умовах дистанційного навчання;
- ознайомити педагогів із теорією та практикою сторітелінгу в освіті: видами, техніками (Мономіф, Sparklines, In Medias Res та ін.) та алгоритмом організації творчої розповіді на уроці англійської мови;
- формувати практичні вміння моделювати уроки англійської мови за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного, кооперативного навчання та сторітелінгу з чіткими комунікативними результатами;
- розвивати здатність педагогів до рефлексивного аналізу власної практики та творчого адаптування методів до конкретного класу, теми й умов навчання.

Очікувані результати охоплюють:

- *знання й розуміння:*
 - сутності комунікативної компетентності як інтегрованого результату навчання іноземної мови та її складників відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій (CEFR) і вимог НУШ;
 - сучасних підходів до навчання іноземних мов у 5–6 класах: комунікативного, діяльнісного, проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного — їх принципів, переваг і методичних умов реалізації;
 - дидактичного потенціалу віртуальних подорожей (Google Arts & Culture, Google Earth, віртуальні музеї) для розвитку комунікативних умінь та підвищення мотивації учнів в онлайн-середовищі;
 - теоретичних засад сторітелінгу в освіті: видів (соціальний, комерційний), функцій (комунікативна, об'єднуюча, мотивуюча) та ключових технік (Мономіф/Шлях Героя, Sparklines, Рамка, In Medias Res, Гора);
 - принципів моделювання уроку англійської мови за базовими сценаріями сучасних педагогічних підходів із чіткими вимірюваними комунікативними результатами.
- *уміння:*

– організовувати педагогічну діяльність на засадах комунікативного та інших сучасних підходів: добирати форми, методи і засоби роботи відповідно до навчальної мети та рівня учнів 5–6 класів;

– проєктувати та реалізовувати урок або серію уроків у форматі проблемно-орієнтованого навчання (Problem-Based Learning): формулювати проблему, організовувати дослідження та презентацію рішень;

– розробляти та супроводжувати навчальні проєкти з англійської мови, що передбачають реальний комунікативний продукт і сприяють розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності;

– інтегрувати віртуальні подорожі в онлайн-урок: добирати ресурси, розробляти завдання до, під час і після подорожі та пов'язувати їх з комунікативними цілями уроку;

– застосовувати техніки сторітелінгу на уроці англійської мови: організовувати прослуховування/читання, аналіз структури оповіді та творчу розповідь учнів у соціальному або комерційному форматі;

– здійснювати рефлексивний аналіз проведених уроків і обирати оптимальні методи залежно від мети, умов навчання та мотиваційного стану класу.

– *диспозиції (цінності, ставлення):*

– переконання в тому, що комунікативна компетентність формується виключно через реальне, осмислене спілкування, а не через механічне відтворення мовних зразків;

– готовність долати власний методичний консерватизм і сміливо впроваджувати нестандартні форми роботи (сторітелінг, віртуальні подорожі, PBL) у повсякденну педагогічну практику;

– здатність бачити в кожному учневі суб'єкта комунікації з власним голосом і досвідом, будувати навчання на основі його інтересів та зони найближчого розвитку;

– відповідальне ставлення до якості дистанційного навчання: прагнення забезпечити рівний доступ до комунікативної практики для всіх учнів незалежно від формату уроку.

Ключові поняття: комунікативна компетентність, CEFR (Загальноєвропейські Рекомендації), комунікативний метод, Total Physical Response (TPR), проблемно-орієнтоване навчання (PBL), проєктне навчання, кооперативне навчання, сторітелінг, Мономіф/Шлях Героя, Sparklines, соціальний та комерційний сторітелінг, віртуальна подорож, мотивація, зона найближчого розвитку, нестандартний урок, мовленнєва діяльність, дистанційне навчання.

Тематичний план модуля

1. Форми, методи і засоби формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови.
2. Підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови через їх залучення до віртуальних подорожей.
3. Storytelling в освіті: як зацікавити учнів до створення захоплюючих розповідей

Зміст модуля за темами

Тема 1. Форми, методи і засоби формування комунікативної компетентності учнів на уроках англійської мови.

Формування комунікативної компетентності є стрижневою метою навчання іноземної мови в НУШ. Учні 5–6 класів мають не лише знати мову, а й уміти нею послуговуватися: розуміти на слух, говорити, читати та писати для реальних комунікативних цілей.

Сутність і рівні комунікативної компетентності. Комунікативний метод (CLT) і його особливості в умовах 5–6 класів: автентичні комунікативні задачі, інформаційний дефіцит (information gap), пріоритет fluency над accuracy на початкових етапах. Total Physical Response (TPR), адаптація в онлайн-форматі: реакції в камеру, жести, рух у кадрі, TPR

storytelling (поєднання рухів із розповіддю). Проблемно орієнтоване навчання. Проектне навчання. Кооперативне навчання. Нестандартний урок.

Тема 2. Підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови через їх залучення до віртуальних подорожей

Мотивація є рушійною силою засвоєння іноземної мови. Для учнів 5–6 класів особливо важливо відчувати, що мова – це ключ до реального світу. Віртуальні подорожі надають цей досвід безпосередньо під час уроку, навіть в умовах дистанційного навчання.

Мотивація у навчанні іноземних мов. Внутрішня і зовнішня мотивація. Віртуальна подорож як цифровий досвід, що занурює учнів у реальне автентичне середовище без фізичного переміщення. Методика проведення віртуальної подорожі на уроці. Комунікативні завдання під час віртуальної подорожі. Соціокультурний вимір віртуальних подорожей. Технічна реалізація в онлайн-форматі.

Тема 3. Storytelling в освіті: як зацікавити учнів до створення захоплюючих розповідей

Сторітелінг (storytelling) як мистецтво розповідати захоплюючі, структуровані та емоційно забарвлені історії. В освітньому контексті він перетворюється на потужний метод навчання мови та розвитку комунікативних умінь учнів. Сторітелінг в освіті: сутність, функції, види і ключові техніки сторітелінгу для уроку англійської мови.

Алгоритм організації сторітелінгу на уроці. Цифровий сторітелінг (Digital Storytelling): створення мультимедійних оповідей із фото, відео, озвучення.

Практична робота. «Розповідаємо та мандруємо»: розробка фрагменту уроку англійської мови з використанням сторітелінгу або віртуальної подорожі.

Питання для модульного контролю

1. Тип: Істина / Хибність

Питання

Урок — це цілісний, логічно завершений, обмежений у часі основний елемент педагогічного процесу, що забезпечує активну навчально-пізнавальну діяльність учнів, спрямовану на розв'язання визначених завдань.

Правильна відповідь: Істина

Вага запитання: 1

2. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Нестандартний урок — це:

- а) урок контролю і корекції знань, навичок і вмінь
- б) імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру
- в) урок узагальнення і систематизації знань
- г) урок із використанням виключно цифрових технологій

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

3. Тип: Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання

Принципами навчання є такі:

- а) мотивація і самосприйняття
- б) застосування власного досвіду та знань

- в) цілеспрямованість
- г) байдужість до результату

Правильна відповідь: а), б), в)

Вага запитання: 1

4. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Які існують види сторітелінгу?

- а) соціальний та комерційний
- б) професійний та аматорський
- в) комунікативний та письмовий
- г) авторський та незрозумілий

Правильна відповідь: а)

Вага запитання: 1

5. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Яка функція НЕ є основною функцією сторітелінгу у навчально-виховному процесі?

- а) пропагандистська
- б) об'єднуюча
- в) мотивуюча
- г) комунікативна

Правильна відповідь: а) пропагандистська

Вага запитання: 1

6. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Технікою сторітелінгу НЕ є:

- а) Мономіф (Шлях Героя)
- б) Перенесення
- в) Рамка
- г) Sparklines (як є і як могло б бути)

Правильна відповідь: б) Перенесення

Вага запитання: 1

7. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Метод Total Physical Response (TPR) ефективний для учнів 5–6 класів насамперед тому, що:

- а) дозволяє уникнути будь-яких усних висловлювань і зосередитися на письмі
- б) знижує мовленнєвий бар'єр і сприяє засвоєнню мови через фізичну дію та рух
- в) замінює комунікативні завдання граматичними вправами
- г) застосовується виключно для навчання граматики

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

8. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Що є ключовою відмінністю проблемно-орієнтованого навчання (PBL) від традиційного уроку?

- а) учні лише слухають пояснення вчителя та відтворюють інформацію
- б) навчання будується навколо реальної проблеми, яку учні досліджують і вирішують самостійно
- в) граматичні вправи виконуються у групах
- г) обов'язкова наявність мультимедійної презентації вчителя

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

9. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Техніка сторітелінгу «Sparklines» (як є і як могло б бути) найкраще розвиває:

- а) навички читання технічних текстів
- б) критичне мислення та аргументоване говоріння через порівняння реальної та ідеальної ситуацій
- в) фонетичні навички та вимову
- г) навички написання граматичних вправ

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

10. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Яка з наведених характеристик найточніше описує роль віртуальних подорожей у навчанні англійської мови?

- а) замінюють підручник і є основним джерелом знань про граматику
- б) створюють автентичний соціокультурний контекст, що підвищує внутрішню мотивацію та забезпечує природне комунікативне середовище
- в) використовуються виключно для підсумкового контролю знань
- г) є формою відпочинку та не мають прямого зв'язку з мовленнєвими завданнями

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає сутність комунікативної компетентності учнів і чим вона відрізняється від простого знання граматики та лексики? Які складники комунікативної компетентності необхідно розвивати на уроках англійської мови в 5–6 класах НУШ?

2. Що є методом навчання іноземних мов? Поясніть різницю між методом, прийомом і технологією навчання на конкретних прикладах із уроку англійської мови.

3. Що розуміється під принципами викладання? Які принципи комунікативного методу (CLT) є ключовими для уроку англійської мови в умовах НУШ?

4. Поясніть суть методу Total Physical Response (TPR). Як його можна адаптувати для дистанційного онлайн-уроку з учнями 5–6 класів?

5. Дайте визначення поняттю «сучасний урок» англійської мови в НУШ. Чим він принципово відрізняється від традиційного уроку з позицій комунікативного підходу?

6. Що ви розумієте під базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного та кооперативного навчання? Наведіть конкретний приклад кожного для уроку англійської мови в 5 або 6 класі.

7. Яка роль внутрішньої мотивації у вивченні англійської мови і як віртуальні подорожі її підтримують? Опишіть конкретний урок на основі Google Arts & Culture або Google Earth.

8. Чим соціальний сторітелінг відрізняється від комерційного? Наведіть по одному прикладу завдання кожного виду для учнів 5–6 класів на уроці англійської мови.

9. Яку з технік сторітелінгу (Мономіф, Sparklines, Рамка, In Medias Res, Гора) ви вважаєте найбільш придатною для учнів 5–6 класів і чому? Як організувати її використання на уроці?

10. У чому полягає провідна ідея використання сучасних методів (сторітелінг, PBL, проєктне навчання, віртуальні подорожі) на уроках англійської мови? Як виміряти, чи досягнуто комунікативного результату?

Список літератури для самостійного опрацювання

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

2. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

4. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

5. Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). Council of Europe, 2020. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>

6. Галушка Г. М. Формуємо соціокультурну компетенцію з допомогою казок. Харків: Основа, 2008. 95 с.

7. Давидова М. В. Підвищуємо якість навчання школярів іноземних мов. Харків: Основа, 2016. 111 с.

8. Душніцька І. І. Важливість вивчення іноземних мов та роль навчальної гри. *Англійська мова та література*. 2018. № 19–21. С. 30–35.

9. Клименко М. В. Упровадження інтегрованого навчання в умовах НУШ. *Англійська мова та література*. 2018. № 27. С. 2–3.

10. Редько В. Оновлення змісту навчання іноземних мов у сучасній шкільній освіті. *Іноземні мови в школах України*. 2018. № 4. С. 10–15.

11. Харченко Ю. Ю. Формування ключових компетентностей засобами ІКТ. *Англійська мова та література*. 2018. № 1/3. С. 24–26.

12. Google Arts & Culture – платформа для віртуальних екскурсій. URL: <https://artsandculture.google.com>

13. Nearpod – платформа для інтерактивних уроків з VR. URL: <https://nearpod.com>

ЗМ 7_ Формування мотивації учнів 5–6 класів НУШ до вивчення англійської мови

Актуальність модуля визначається

– центральною роллю мотивації у засвоєнні іноземної мови: за даними сучасних досліджень, саме мотивація, а не мовний хист чи вік, є найпотужнішим предиктором успіху у вивченні англійської мови; без внутрішнього прагнення до спілкування будь-які методичні прийоми залишаються малоефективними;

- кризою мотивації в перехідний підлітковий період (10–12 років): учні 5–6 класів переживають інтенсивні вікові зміни — зсув центру уваги від навчання до однолітків, критичне переосмислення авторитету вчителя, потреба у визнанні та самовираженні; без цілеспрямованої роботи над мотивацією інтерес до іноземної мови різко знижується на початку базової школи;

- вимогами Нової української школи щодо формування внутрішньої мотивації та навчальної автономії: Концепція НУШ і Державний стандарт базової середньої освіти наголошують на переході від зовнішнього примусу до розвитку внутрішньої пізнавальної мотивації як умови сталого особистісного зростання учня;

- потенціалом перевернутого навчання (flipped classroom) та концептуальних карт у формуванні активної суб'єктної позиції учня: коли учень самостійно структурує знання через mind map або concept map перед уроком, він стає співавтором навчального процесу, а не пасивним споживачем інформації — це фундаментально змінює його ставлення до навчання;

- потужним мотиваційним ресурсом ігрових технологій: гейміфікація та навчальні ігри створюють безпечне емоційне середовище, знижують тривожність, забезпечують миттєвий зворотний зв'язок і задіюють природну потребу дітей у грі та змаганні — особливо важливу для учнів 5–6 класів;

- практичною потребою вчителів у конкретному методичному інструментарії для підтримки мотивації в умовах змішаного та дистанційного навчання: недостатньо знати, що мотивація важлива — необхідно вміти цілеспрямовано формувати її через структуру уроку, добір технологій і створення позитивного емоційного клімату.

Мета модуля: сформувати у вчителів англійської мови систему теоретичних знань і практичних умінь щодо цілеспрямованого формування та підтримки мотивації учнів 5–6 класів НУШ до вивчення англійської мови шляхом опанування технології перевернутого навчання з використанням концептуальних карт та ігрових технологій як інструментів створення позитивного емоційного клімату на уроці.

Завдання модуля:

- розкрити психологічні та педагогічні механізми формування внутрішньої і зовнішньої мотивації учнів 5–6 класів до вивчення англійської мови з урахуванням вікових особливостей молодших підлітків;

- охарактеризувати технологію перевернутого навчання (flipped classroom): її принципи, переваги, методичні умови реалізації та зв'язок із формуванням навчальної автономії учнів;

- розкрити дидактичний потенціал концептуальних карт (concept maps / mind maps) як інструменту структурування знань, активізації мислення та підтримки мотивації в рамках перевернутого навчання;

- ознайомити педагогів із класифікацією ігрових технологій для уроку англійської мови: навчальними іграми, гейміфікацією та ігровими платформами (Kahoot!, Quizlet Live, Gimkit, Blooket); розкрити методику їх доцільного застосування;

- формувати практичні вміння розробляти мотиваційно насичений урок англійської мови для учнів 5–6 класів із інтеграцією концептуальних карт та ігрових елементів;

- розвивати здатність педагогів до рефлексивного аналізу мотиваційного потенціалу власних уроків та усвідомленого проєктування емоційно позитивного освітнього середовища.

Очікувані результати:

- *знання й розуміння:*

- психологічних механізмів внутрішньої та зовнішньої мотивації та їх проявів у поведінці учнів 5–6 класів на уроці англійської мови;

- вікових особливостей молодших підлітків (потреба у визнанні, самовираженні, груповій приналежності, справедливій оцінці) та їх впливу на проєктування мотиваційно орієнтованого уроку;
- сутності та структури технології перевернутого навчання: ролі домашнього завдання-підготовки, місця концептуальних карт у цій структурі та механізму вивільнення уроку для активної комунікативної практики;
- видів концептуальних карт та методичних умов їх ефективного використання на різних етапах уроку англійської мови;
- класифікації ігрових технологій та психологічних механізмів їх мотиваційного впливу на учнів 5–6 класів.
- *уміння*:
- діагностувати рівень і характер мотивації учнів 5–6 класів до вивчення англійської мови за спостереженням та простими методиками і відповідно коригувати методичні рішення;
- проєктувати урок за моделлю перевернутого навчання: добирати та розробляти домашнє завдання з концептуальною картою, що готує учнів до активної роботи в класі;
- розробляти концептуальні карти різних видів для різних тем і цілей: введення нової лексики, систематизація граматики, підготовка до говоріння, рефлексія після уроку;
- добирати та методично обґрунтовано інтегрувати ігрові технології та платформи (Kahoot!, Quizlet Live, Gimkit, Blooket, Classcraft) у структуру уроку англійської мови відповідно до навчальної мети та вікових особливостей учнів;
- створювати позитивний емоційний клімат на уроці через дотримання принципів психологічної безпеки, рівноправної участі та справедливого зворотного зв'язку;
- аналізувати мотиваційний потенціал власних уроків за конкретними критеріями та вносити обґрунтовані методичні зміни.
- *диспозиції (цінності, ставлення)*:
- переконання в тому, що емоційна безпека та позитивна атмосфера є передумовою будь-якого навчання, а не «приємним бонусом» – вчитель несе відповідальність за психологічний клімат на кожному уроці;
- готовність переосмислити роль домашнього завдання: не як повторення вже вивченого, а як інструмент підготовки учня до активної ролі на наступному уроці;
- відповідальне ставлення до використання ігор: гра на уроці – це методично обґрунтований інструмент із чіткою навчальною метою, а не розвага для заповнення часу;
- повага до навчальної автономії кожного учня: прагнення надавати учням реальний вибір у процесі навчання та підтримувати їхнє відчуття компетентності й успіху.

Ключові поняття: мотивація, внутрішня мотивація, зовнішня мотивація, Self-Determination Theory (SDT), навчальна автономія, перевернуте навчання, концептуальна карта, ментальна карта, гейміфікація, ігрові технології, навчальна гра, Kahoot!, Quizlet Live, Gimkit, Blooket, позитивний емоційний клімат, психологічна безпека, зона найближчого розвитку, молодший підліток, формувальне оцінювання.

Тематичний план модуля

1. Застосування концептуальних карт як одного з елементів перевернутого навчання.
2. Створення позитивної атмосфери під час уроку англійської мови за допомогою ігрових технологій.

Зміст модуля за темами

Тема 1. Застосування концептуальних карт як одного з елементів перевернутого навчання.

Мотивація учня нерозривно пов'язана з його роллю в освітньому процесі: чим більше учень є активним суб'єктом, а не пасивним об'єктом навчання, тим сильніша його внутрішня мотивація. Перевернуте навчання з концептуальними картами переводить учня

з позиції «слухача» у позицію «дослідника», що фундаментально змінює його ставлення до уроку. Теоретичні засади мотивації. Теорія самодетермінації. Внутрішня і зовнішня мотивація. Вікові особливості учнів 5–6 класів та мотивація.

Технологія перевернутого навчання. Концептуальні карти. Цифрові інструменти для концептуальних карт.

Тема 2. Створення позитивної атмосфери під час уроку англійської мови за допомогою ігрових технологій.

Позитивна емоційна атмосфера як необхідна умова навчання. Нейронаука підтверджує: коли учень відчуває загрозу або стрес, амигдала «блокує» доступ до префронтальної кори, і повноцінне навчання стає фізіологічно неможливим. Навпаки, позитивні емоції розширюють когнітивні ресурси та посилюють запам'ятовування. Ігрові технології – це перевірений методичний шлях до такої атмосфери.

Психологічна безпека як основа мотивації. Гейміфікація та ігрові технології: розмежування понять. Механізми мотиваційного впливу гри. Огляд ігрових платформ для уроку англійської мови. Рольові ігри та симуляції. Методика інтеграції ігор у структуру уроку. Формувальне оцінювання через ігрові технології.

Практична робота. «Мотиваційний урок»: розробка фрагменту уроку англійської мови для учнів 5–6 класів із використанням концептуальної карти та ігрової технології.

Питання для модульного контролю

1. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Теорія самодетермінації (SDT, Десі та Раян) стверджує, що внутрішня мотивація учня спирається на задоволення трьох базових психологічних потреб. Визначте ці потреби:

- а) увага, пам'ять, мислення
- б) автономія, компетентність, зв'язок (autonomy, competence, relatedness)
- в) оцінка, похвала, нагорода
- г) порядок, дисципліна, слухняність

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

2. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Перевернуте навчання (flipped classroom) передбачає:

- а) учні виконують усі завдання на уроці, а вдома відпочивають
- б) ознайомлення з новим матеріалом відбувається вдома самостійно, а урок присвячується активній практиці та обговоренню
- в) учитель пояснює матеріал двічі — спочатку вдома через відео, потім ще раз у класі
- г) усі завдання виконуються у зворотньому порядку — від контролю до введення

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

3. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Яка ключова відмінність концептуальної карти (concept map) від ментальної (mind map)?

- а) концептуальна карта має центральне слово, а ментальна — ні
- б) у концептуальній карті зв'язки між поняттями підписані, що показує характер відношень між ними
- в) ментальна карта використовується тільки для граматики, концептуальна — тільки для лексики
- г) відмінності немає, це синоніми

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

4. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Double Bubble Map (карта подвійної бульбашки) найдоцільніше застосовувати для:

- а) передачі послідовності подій у тексті
- б) опису зовнішності одного персонажа
- в) порівняння двох об'єктів, явищ або граматичних часів
- г) складання плану монологу-роздуму

Правильна відповідь: в)

Вага запитання: 1

5. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Яка з ігрових платформ найбільш ефективна для розвитку навичок командної усної комунікації, оскільки учні мають говорити між собою в процесі гри?

- а) Kahoot!
- б) Quizlet Live
- в) Gimkit
- г) Wordwall

Правильна відповідь: б) Quizlet Live

Вага запитання: 1

6. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Що відрізняє гейміфікацію (gamification) від навчальної гри?

- а) гейміфікація — це коли весь урок будується у вигляді одного завдання-гри
- б) гейміфікація — це застосування ігрових механік (балів, рівнів, нагород) до навчального процесу в цілому, тоді як навчальна гра — окрема дидактична одиниця
- в) навчальна гра обов'язково використовує цифрові технології, а гейміфікація — ні
- г) гейміфікація стосується лише оцінювання, а навчальна гра — лише практики

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

7. Тип: Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання

Які з наведених характеристик описують психологічно безпечне середовище на уроці англійської мови?

- а) право на помилку без осуду з боку вчителя та однокласників
- б) публічне порівняння результатів учнів для стимулювання змагання

- в) похвала за зусилля та прогрес, а не лише за правильну відповідь
- г) рівноправна участь усіх учнів незалежно від рівня підготовки
- д) постійне нагадування учням про їхні помилки для уникнення повторення

Правильна відповідь: а), в), г)

Вага запитання: 1

8. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Яким має бути правильний алгоритм інтеграції ігрової технології в урок англійської мови?

- а) спочатку обрати цікаву гру, потім придумати, яку мету вона може реалізувати
- б) визначити навчальну мету — обрати гру, що її реалізує — провести — здійснити дебрифінг
- в) замінити всі традиційні вправи іграми для підвищення мотивації
- г) використовувати одну і ту саму платформу щоуроку для стабільності

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

9. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Концептуальна карта як «вхідний квиток» (entry ticket) на початку уроку у форматі перевернутого навчання виконує таку функцію:

- а) замінює підсумкове оцінювання за тему
- б) активізує домашню підготовку учня, запускає обговорення та є джерелом формувального оцінювання для вчителя
- в) є формою покарання для тих, хто не виконав домашнє завдання
- г) використовується виключно для навчання граматики

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

10. Тип: Істина / Хибність

Питання

Твердження: ігрові технології на уроці є самодостатньою педагогічною метою — чим більше ігор, тим вища мотивація учнів, незалежно від їх змісту та методичного контексту.

Правильна відповідь: Хибність. Ігрова технологія є методичним засобом, підпорядкованим навчальній меті. Надмірне або нецілеспрямоване використання ігор знижує їх мотиваційний ефект і може заважати досягненню комунікативних результатів.

Вага запитання: 1

Питання для самоконтролю

1. Які психологічні особливості учнів 5–6 класів найбільше впливають на їхню мотивацію до вивчення англійської мови? Які конкретні методичні рішення допомагають їх врахувати?
2. Поясніть різницю між внутрішньою та зовнішньою мотивацією. Чому внутрішня мотивація є стійкішою? Наведіть приклад навчального завдання, що підтримує внутрішню мотивацію учня 5-го класу.
3. Що таке теорія самодетермінації (SDT)? Як три її базові потреби (автономія,

компетентність, зв'язок) можна задовольнити через один урок англійської мови — наведіть конкретні приклади.

4. Опишіть суть технології перевернутого навчання. Чим домашнє завдання у форматі перевернутого навчання принципово відрізняється від традиційного? Як воно впливає на мотивацію учня?

5. Порівняйте концептуальну карту (concept map) та ментальну карту (mind map) за структурою та методичним призначенням. Для яких навчальних цілей ви б обрали кожную з них?

6. Яку з п'яти типів карт (mind map, concept map, spider map, flow map, double bubble map) ви б застосували для вивчення теми «Types of sport» у 6 класі? Обґрунтуйте вибір і опишіть інструкцію для учнів.

7. Як концептуальна карта, складена вдома, може стати «вхідним квитком» на початку уроку? Опишіть конкретний сценарій для уроку у 5 класі.

8. Чим відрізняються Kahoot!, Blooket та Quizlet Live як мотиваційні інструменти? В яких ситуаціях кожна платформа є найбільш ефективною?

9. Що таке дебрифінг після гри і чому він є обов'язковим методичним кроком? Як провести дебрифінг після Kahoot-вікторини з граматики так, щоб він розвивав мовлення учнів?

10. Яким чином ігрові платформи (Kahoot!, Blooket) можуть слугувати інструментом формувального оцінювання? Як використати статистику відповідей для коригування подальшого навчання?

Список літератури для самостійного опрацювання

1. Концепція «Нова українська школа». МОН України, 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

2. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>

3. Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). Council of Europe, 2020. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>

4. Kahoot! – платформа для навчальних вікторин. URL: <https://kahoot.com>

5. Blooket – ігрова платформа для навчання. URL: <https://blooket.com>

6. Quizlet Live – командний режим Quizlet. URL: <https://quizlet.com/features/live>

7. Wordwall – конструктор інтерактивних завдань. URL: <https://wordwall.net>

8. Coggle – онлайн-конструктор концептуальних карт. URL: <https://coggle.it>

9. Харченко Ю. Ю. Формування ключових компетентностей засобами ІКТ. *Англійська мова та література*. 2018. № 1/3. С. 24–26.

10. Редько В. Оновлення змісту навчання іноземних мов. *Іноземні мови в школах України*. 2018. № 4. С. 10–15..

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання.

Результати навчання оцінюються за 100-бальною системою.

Поточне оцінювання: передбачає аналіз виконання практичних робіт під час опрацювання модулів.

Підсумкове оцінювання: середній бал 6 практичних робіт та випускної роботи.

Система балів: максимальна кількість балів – 100, прохідний бал – 75.

Підсумковий бал виводиться шляхом розрахунку середнього арифметичного значення за практичні роботи та випускну роботу.

Формула виведення підсумкового балу:

$$\text{Загальний бал} = \frac{PP_1 + PP_2 + PP_3 + PP_4 + PP_5 + PP_6 + PP_7 + VP}{8}$$

Де:

PP_1 – оцінка за практичну роботу №1 (від 0 до 100);

PP_2 – оцінка за практичну роботу №2 (від 0 до 100);

PP_3 – оцінка за практичну роботу №3 (від 0 до 100);

PP_4 – оцінка за практичну роботу №4 (від 0 до 100);

PP_5 – оцінка за практичну роботу №5 (від 0 до 100);

PP_6 – оцінка за практичну роботу №6 (від 0 до 100);

PP_7 – оцінка за практичну роботу №6 (від 0 до 100);

VP – оцінка за випускну роботу (від 0 до 100).

Підсумкова шкала:

90–100 – відмінно;

75–89 – добре;

60–74 – задовільно;

0–59 – незадовільно (не зараховано).

Для отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації загальний середній бал має бути не нижче **60** з обов'язковим виконанням випускної роботи, проходженням вхідного та вихідного контролю.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ РОБІТ

Практична робота 1 (після опрацювання модуля 1)

Тема: Моделювання партнерської взаємодії та нових професійних ролей учителя.

Мета: навчитися розрізняти підходи класичного педагога та вчителя-коуча/тьютора, а також відпрацювати навички формулювання коучингових запитань.

Завдання

Створити сценарій короткої бесіди з учнем, який зіткнувся з труднощами в навчанні. У сценарії продемонструвати роль педагога-коуча (використати мінімум 5 відкритих запитань) і застосувати принцип «зеленої ручки» (змістити фокус із помилок на досягнення).

Формат виконання: документ MS Word або PDF (обсяг 0,5 сторінки).

Критерії оцінювання виконання завдання

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінювання	Макс. бали
1	Розуміння ролі коуча	Відсутність прямих порад та готових алгоритмів рішення в діалозі.	30
2	Якість запитань	Використання доцільних навідних запитань (наприклад: «Що ти маєш зараз?», «Як гадаєш, що може вплинути на зміну ситуації?»).	30
3	Застосування принципу «зеленої ручки»	Чітке вираження підтримки, фокус уваги на перевагах учня та підкреслення того, що зроблено правильно.	30
4	Оформлення	Грамотність	10
	Разом		100

Шкала характеристик виконання завдання

90–100 балів (відмінно). Слухач демонструє глибоке й системне розуміння нових професійних ролей (коуч, фасилітатор, тьютор). Робота повністю відповідає вимогам Професійного стандарту вчителя. Педагогічні ситуації розв'язані з позиції «рівний-рівному». Майстерно застосовано принцип «зеленої ручки» (акцент виключно на успіхах та потенціалі). Сформульовано влучні відкриті запитання, що стимулюють учня до самостійного пошуку рішень. Відсутні директивні вказівки чи готові відповіді. Робота має чітку логічну структуру, написана грамотною професійною мовою, дотримано всіх технічних вимог до формату.

75–89 балів (добре). Розуміння нових ролей учителя на достатньому рівні. Основні положення Професійного стандарту враховані. Принцип «зеленої ручки» застосовано, проте в тексті ще зустрічаються елементи традиційного оцінювання («робота над помилками»). Педагогіка партнерства витримана. Запитання до учня переважно відкриті, проте подекуди простежуються приховані поради або підказки з боку вчителя. Робота структурована, викладена послідовно, але можливі незначні стилістичні неточності або огріхи в оформленні.

60–74 бали (задовільно). Знання про професійні ролі вчителя НУШ мають фрагментарний характер. Робота лише частково спирається на вимоги Професійного стандарту. Принцип «зеленої ручки» використано формально. Педагог тяжіє до традиційної авторитарної ролі «наставника-контролера». Більшість запитань до учня є закритими (що передбачають відповідь «так» або «ні») або нав'язливими. Тьюторська позиція виражена слабо. Матеріал викладено дещо хаотично, є суттєві зауваження до оформлення або обсягу роботи.

0–59 балів (незараховано). Повна відсутність розуміння специфіки професійної діяльності вчителя в умовах НУШ. Професійний стандарт не врахований. Використовуються застарілі методи оцінювання та комунікації (акцент на помилках, критика особистості учня). Принцип «зеленої ручки» проігноровано. Діалог з учнем побудований на маніпуляціях або прямому примусі. Відсутня суб'єкт-суб'єктна взаємодія. Робота не відповідає вимогам, технічні параметри (формат, обсяг) порушені, виклад думок нелогічний.

Практична робота 2 (після опрацювання модуля 2)

Тема: Шляхи подолання навчальних втрат з української мови та літератури.

Мета: сформулювати ефективні підходи до подолання навчальних втрат та продемонструвати їх застосування на основі власного педагогічного досвіду.

Завдання:

Назвати найефективніші, на вашу думку, шляхи подолання навчальних втрат з української мови чи літератури та навести приклад із власного досвіду.

Формат виконання: документ MS Word або PDF обсягом 0,5 сторінки.

Критерії оцінювання виконання завдання

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінювання	Макс. бали
1	Змістовність	Обґрунтовані шляхи подолання навчальних втрат, логічність і повнота	25
2	Практичний приклад	Наявність прикладу, його релевантність і конкретність	25
3	Структура та оформлення	Відповідність шаблону, логічність і грамотність викладу	25
4	Компетентнісний підхід	Відображення сучасних методик і принципів НУШ	25
	Разом		100

Шкала характеристик виконання завдання

90–100 балів (відмінно). Робота виконана повністю, логічно, грамотно; зміст розкрито глибоко та аргументовано; приклади доречні й конкретні; оформлення відповідає всім вимогам.

75–89 балів (добре). Завдання виконано якісно, проте можуть бути незначні недоліки в повноті розкриття теми, аргументації або оформленні; приклад наведений, але менш деталізований.

60–74 бали (задовільно). Подано основний зміст, але поверхнево; приклад неповний або узагальнений; можливі порушення структури або окремі мовні помилки.

0–59 балів (незадовільно). Тема практично не розкрита або розкрита частково; відсутні приклади; робота має істотні змістові чи структурні недоліки.

Практична робота 3 (після опрацювання модуля 3).

Тема. Сучасні підходи до навчання англійської мови: аналіз та порівняння.

Мета: усвідомити сутнісні відмінності між сучасними підходами до навчання англійської мови та сформулювати вміння аналізувати підходи за ключовими ознаками.

Завдання:

Оберіть два підходи до навчання англійської мови з наведеного переліку (CLT, TBLT, PBL, CLIL, кооперативне навчання тощо) та порівняйте їх, заповнивши таблицю. Після таблиці додайте короткий коментар (3–5 речень): який з підходів здається вам більш застосовним у власній практиці та чому.

Критерій порівняння	Підхід 1 _____	Підхід 2 _____
1. Основна мета навчання		
2. Роль учителя на уроці		
3. Роль учня / рівень активності		
4. Основна одиниця навчання (вправа / завдання / проєкт тощо)		
5. Тип навчальних завдань		
6. Комунікативна спрямованість		
7. Переваги у контексті НУШ		
8. Можливі труднощі впровадження		

Формат виконання: заповнена таблиця у форматі MS Word або PDF + короткий коментар (3–5 речень) щодо застосовності обраних підходів у власній практиці (загальний обсяг до 1 сторінки).

Критерії оцінювання виконання завдання

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінки	Макс. бали
1	Повнота та точність порівняння підходів	Наскільки точно охарактеризовано обидва підходи за всіма критеріями таблиці; відсутність фактичних помилок у визначенні ролі вчителя, учня, типу завдань тощо.	30
2	Глибина розуміння методологічних відмінностей	Здатність виявити принципові відмінності між підходами; обґрунтування переваг і труднощів впровадження кожного у шкільній практиці.	30
3	Аналітичність коментаря	Обґрунтованість вибору підходу для власної практики; зв'язок з реальним навчальним контекстом; конкретність і переконливість аргументів.	25
4	Якість оформлення	Структурованість та повнота заповнення таблиці; грамотність; дотримання обсягу.	15
РАЗОМ			100

Шкала характеристик виконання завдання

90–100 балів (відмінно). Таблицю заповнено повністю й точно; обидва підходи охарактеризовано за всіма критеріями без фактичних помилок; коментар аргументований, містить конкретні приклади з практики; оформлення бездоганне.

75–89 балів (добре). Таблицю заповнено здебільшого коректно; незначні неточності в характеристиці окремих критеріїв; коментар присутній, але не завжди конкретний; оформлення зрозуміле, є дрібні недоліки.

60–74 балів (задовільно). Таблицю заповнено частково або з методичними помилками; окремі критерії не заповнені; коментар поверховий або формальний; є помітні недоліки в оформленні.

0–59 балів (не зараховано). Таблицю не заповнено або заповнено з грубими помилками; підходи не розрізняються або перелічено неточно; коментар відсутній.

Практична робота 4 (після опрацювання модуля 4).

Тема: «Цифровий урок з нуля»: створення комплекту навчальних матеріалів з англійської мови засобами Twee та Curipod.

Мета: сформулювати практичне вміння самостійно створювати методично обґрунтований цифровий навчальний контент для уроку англійської мови, використовуючи ІІІ-сервіси Twee та Curipod, та описувати його дидактичний потенціал.

Завдання.

Оберіть будь-яку тему уроку англійської мови та клас (наприклад: «My favourite season», 5 клас; «Healthy lifestyle», 6 клас). Виконайте два кроки:

Крок 1. Twee. За допомогою сервісу Twee згенеруйте до обраної теми мінімум 3 завдання різних типів (наприклад: MCQ, True/False та Vocabulary). Відредагуйте їх за необхідності. Зробіть скриншоти або збережіть у PDF/Word.

Крок 2. Curipod. У сервісі Curipod згенеруйте міні-урок (5–8 слайдів) з обраної теми. Переконайтесь, що урок містить щонайменше 2 інтерактивні активності (Word Cloud,

Poll, Open Question, Drawing або Quiz). Відредагуйте контент. Зробіть скриншоти або збережіть посилання.

Методичний коментар. Напишіть короткий методичний коментар (5–7 речень), у якому: а) назвіть тему, клас та очікуваний результат уроку; б) поясніть, на якому етапі уроку та з якою метою ви використаєте кожен ресурс; в) зазначте одну перевагу та одне обмеження ІІІ-генерації, які ви виявили в процесі роботи.

Формат виконання: документ MS Word або PDF зі скриншотами та методичним коментарем (обсяг 1,5–2 сторінки).

Критерії оцінювання виконання завдання

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінки	Макс. бали
1	Виконання кроку 1 (Twee)	Згенеровано мінімум 3 завдання різних типів; завдання відповідають обраній темі та рівню учнів; наявні скриншоти або PDF-файл; за потреби внесено коригування.	25
2	Виконання кроку 2 (Curipod)	Створено міні-урок із 5–8 слайдів; присутні щонайменше 2 різні інтерактивні активності; контент відповідає темі та рівню; надано скриншоти або посилання.	25
3	Якість методичного коментаря	Вказано тему, клас та очікуваний результат; чітко описано місце кожного ресурсу в структурі уроку та його мету; зазначено перевагу й обмеження ІІІ-генерації.	30
4	Методична доцільність	Обрані завдання і активності відповідають навчальній меті; добір типів вправ обґрунтований дидактично, а не лише зручністю генерації.	15
5	Оформлення та академічна доброчесність	Роботу оформлено охайно; скриншоти якісні та підписані; вказано використані сервіси; дотримано вимог до обсягу.	5
Разом			100

Шкала характеристик виконання завдання

90–100 балів (відмінно). Обидва кроки виконані в повному обсязі. Twee-завдання різноманітні, методично доречні та відредаговані. Curipod-урок структурований, містить різні типи активностей і готовий до реального використання. Методичний коментар конкретний, обґрунтований і демонструє усвідомлене застосування ІІІ-інструментів у навчальному процесі. Оформлення бездоганне.

75–89 балів (добре). Обидва кроки виконані. Twee-завдання та Curipod-урок наявні, але окремі елементи потребують уточнення: недостатня різноманітність типів вправ або активностей, методичний коментар загальний без конкретних посилань на структуру уроку. Загальний дидактичний задум зрозумілий і придатний до застосування.

60–74 балів (задовільно). Один або обидва кроки виконані частково: завдань менше норми, або всі одного типу; у Curipod-уроці відсутні інтерактивні активності чи слайдів менше вимагається. Методичний коментар формальний або неповний. Матеріал потребує доопрацювання.

0–59 балів (незараховано). Один або обидва кроки відсутні. Матеріал не відповідає темі або навчальному контексту. Методичний коментар не надано. Поручено вимоги до формату. Робота потребує повного перероблення.

Практична робота 5 (після опрацювання модуля 5)

Тема: «Мій цифровий урок»: проєктування інтерактивного уроку англійської мови на основі віртуальної дошки.

Мета: сформулювати практичне вміння методично обґрунтовано проєктувати онлайн-урок англійської мови (або його фрагмент) на основі обраної платформи віртуальної дошки із забезпеченням різних форм взаємодії та інтеграцією інструментів формувального оцінювання.

Завдання.

Оберіть будь-яку тему уроку англійської мови та клас. Розробіть фрагмент (3–5 етапів) уроку на базі однієї з платформ (Padlet, FigJam, Miro або іншої) за такою структурою:

1. Паспорт уроку: тема, клас, навчальна мета (1 речення), обрана платформа та обґрунтування її вибору (2–3 речення).

2. Структура дошки: опишіть або намалюйте, як організовано простір дошки (секції / зони для груп / індивідуальні зони). Зазначте, які інструменти платформи використовуєте на кожному етапі.

3. Три завдання різних форм взаємодії: розробіть по одному завданню для: а) групової роботи; б) парної роботи; в) індивідуальної роботи або самооцінювання. Для кожного вкажіть: мету, інструкцію для учнів, час виконання, інструмент дошки.

4. Формувальне оцінювання: опишіть, як за допомогою інструментів дошки (Stamps, Voting, Comments, exit ticket тощо) ви отримаєте зворотний зв'язок щодо досягнення навчальної мети уроку.

Формат виконання: документ MS Word або PDF зі скриншотами або схемою дошки та описом завдань (обсяг 1,5–2 сторінки).

Критерії оцінювання виконання завдання

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінки	Макс. бали
1	Паспорт уроку та обґрунтування вибору платформи	Тему, клас та навчальну мету чітко сформульовано; вибір платформи аргументований дидактично (не лише технічною зручністю); обґрунтування конкретне й переконливе.	20
2	Структура та організація дошки	Простір дошки логічно організований відповідно до етапів уроку; зазначено конкретні інструменти платформи для кожного етапу; наявна схема або скриншот.	20
3	Якість трьох завдань	Наявні всі три форми взаємодії (групова, парна, індивідуальна); кожне завдання має мету, інструкцію, час та інструмент; завдання відповідають темі та рівню учнів; є комунікативна спрямованість.	35
4	Формувальне оцінювання	Описано конкретний інструмент зворотного зв'язку; він пов'язаний із навчальною метою уроку; зрозуміло, як учитель обробить отриманий фідбек.	20

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінки	Макс. бали
5	Оформлення та повнота	Усі чотири пункти представлені; скриншоти або схема наявні та підписані; дотримано вимог до обсягу та формату.	5
Разом			100

Шкала характеристик виконання завдання

90–100 балів (відмінно). Урок спроектовано методично грамотно: навчальна мета конкретна й вимірювана, платформу обрано з чітким дидактичним обґрунтуванням. Простір дошки структурований і зручний для навігації учнів. Три завдання різноманітні, комунікативно спрямовані та реально здійсненні онлайн. Формувальне оцінювання органічно вбудоване в урок. Робота демонструє системне розуміння методики онлайн-навчання.

75–89 балів (добре). Урок розроблено в повному обсязі. Мета та структура дошки наявні, вибір платформи обґрунтовано, однак окремі елементи потребують уточнення: обґрунтування часткове, одне із завдань не має чіткої комунікативної мети або інструмент оцінювання описано загальною. Загальний дидактичний задум зрозумілий і придатний до реалізації.

60–74 балів (задовільно). Завдання наявні, але структура неповна: одна з форм взаємодії відсутня або зведена до формальності, формувальне оцінювання не описано, обґрунтування вибору платформи відсутнє. Матеріал потребує суттєвого доопрацювання для реального застосування.

0–59 балів (незараховано). Одна або кілька частин завдання відсутні. Розроблені матеріали не відповідають онлайн-формату або навчальному контексту. Відсутній зв'язок між завданнями і навчальною метою. Робота потребує повного перероблення.

Практична робота 6 (після опрацювання модуля 6)

Тема: «Розповідаємо та мандруємо»: розробка фрагменту уроку англійської мови з використанням сторітелінгу або віртуальної подорожі.

Мета: сформулювати практичне вміння проєктувати методично обґрунтований фрагмент уроку англійської мови для учнів 5–6 класів із застосуванням однієї з технологій (сторітелінг або віртуальна подорож), спрямований на розвиток комунікативних умінь.

Завдання.

Оберіть одну з двох технологій: сторітелінг або віртуальна подорож. Оберіть тему уроку англійської мови та клас (5 або 6). Розробіть фрагмент уроку (3–4 етапи) за такою структурою:

1. Паспорт: тема уроку, клас, обрана технологія (сторітелінг / віртуальна подорож), навчальна мета (1–2 речення) та очікуваний комунікативний результат.

2. Мотиваційний етап: опишіть завдання або прийом, що залучить увагу учнів та введе в тему. Для сторітелінгу – «гачок» (provocative question, картинка, початок історії); для подорожі – попередня активізація лексики та запитань для дослідження.

3. Основний комунікативний етап: опишіть 1–2 завдання, що безпосередньо розвивають говоріння або письмо. Для сторітелінгу – вкажіть техніку (Мономіф, Sparklines тощо) та інструкцію для учнів. Для подорожі – ресурс та комунікативне завдання під час перегляду.

4. Рефлексія та зворотний зв'язок: опишіть завдання після основного етапу (обговорення, peer feedback, коротка творча робота, exit ticket). Вкажіть, як учні демонструють досягнення комунікативного результату.

Формат виконання: документ MS Word або PDF (обсяг 1–1,5 сторінки).

Критерії оцінювання виконання завдання

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінки	Макс. бали
1	Паспорт та обґрунтованість вибору технології	Тему, клас та технологію чітко визначено; навчальна мета конкретна та комунікативно спрямована; вибір технології аргументований (чому саме сторітелінг або подорож для цієї теми та класу).	20
2	Якість мотиваційного етапу	Прийом справді привертає увагу та вмотивовує до спілкування; він органічно пов'язаний із темою та обраною технологією; є чіткою відповіддю на питання «чому учням захочеться говорити?».	20
3	Комунікативна якість основного етапу	Завдання спрямовані на реальне усне або письмове спілкування (не тільки відтворення); для сторітелінгу — вказано конкретну техніку; для подорожі — конкретний ресурс і комунікативне завдання; є чітка інструкція для учнів.	35
4	Рефлексія та зворотний зв'язок	Описано конкретне завдання для рефлексії або peer feedback; воно пов'язане з комунікативним результатом; наявна форма демонстрації досягнення мети.	20
5	Структурованість та оформлення	Усі чотири пункти присутні; логічний зв'язок між етапами; дотримано вимог до обсягу та формату.	5
Разом			100

Шкала характеристик виконання завдання

90–100 балів (відмінно). Фрагмент уроку розроблено методично грамотно та творчо. Мета конкретна й вимірювана. Вибір технології переконливо обґрунтовано. Мотиваційний «гачок» оригінальний і ефективний. Основний етап забезпечує реальну комунікацію: техніку сторітелінгу або ресурс для подорожі вибрано доцільно, завдання автентичні. Рефлексія органічна та методично доречна. Робота готова до реального використання.

75–89 балів (добре). Фрагмент розроблено в повному обсязі. Мета та комунікативний результат загалом визначені. Мотиваційний етап і основний етап наявні, але окремі завдання потребують уточнення: техніку або ресурс описано загально, інструкція для учнів неповна. Рефлексія формальна. Потребує незначного доопрацювання.

60–74 балів (задовільно). Окремі пункти відсутні або поверхові. Комунікативна мета нечітка. Завдання основного етапу зводяться до репродукції (переказ, запам'ятовування) замість реального спілкування. Рефлексію не описано. Потрібне суттєве доопрацювання.

0–59 балів (незараховано). Фрагмент уроку відсутній або не відповідає темі. Обрана технологія не використана за призначенням. Комунікативних завдань немає. Робота потребує повного перероблення.

Практична робота 7 (після опрацювання модуля 7)

Тема: «Мотиваційний урок»: розробка фрагменту уроку англійської мови для учнів 5–6 класів із використанням концептуальної карти та ігрової технології.

Мета: сформувати практичне вміння проєктувати методично обґрунтований мотиваційно насичений урок або його фрагмент із цілеспрямованим використанням концептуальної карти як елемента перевернутого навчання та ігрової технології для створення позитивної атмосфери.

Завдання.

Оберіть будь-яку тему уроку англійської мови та клас (5 або 6). Розробіть фрагмент уроку (4 етапи), що охоплює обидві технології:

1. Паспорт: тема, клас, навчальна мета (1–2 речення). Вкажіть, які дві психологічні потреби (автономія / компетентність / зв'язок) ваш урок задовольняє і як саме.

2. Концептуальна карта (елемент перевернутого навчання): опишіть домашнє завдання-підготовку із концептуальною картою – тип карти (mind map, flow map, double bubble map тощо), тема, формат виконання, інструкція для учнів. Поясніть, як карта буде використана на початку уроку (порівняння в парах, «вхідний квиток», спільне обговорення).

3. Ігровий елемент: опишіть одну ігрову технологію або платформу (Kahoot!, Blooket, Wordwall, рольова гра тощо), яку ви використаєте на уроці. Вкажіть: мету гри, етап уроку, інструкцію, тривалість, зв'язок із навчальним матеріалом.

4. Рефлексія та мотиваційний дебрифінг: опишіть завдання для завершення уроку: як учень фіксує власний прогрес (наприклад, доповнює карту новими поняттями) та як ви підтримуєте позитивний емоційний стан класу наприкінці уроку.

Формат виконання: документ MS Word або PDF (обсяг 1–1,5 сторінки).

Критерії оцінювання виконання завдання

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінки	Макс. бали
1	Паспорт та мотиваційне обґрунтування	Тема, клас та мета конкретні; визначено дві потреби SDT та пояснено, як урок їх задовольняє; обґрунтування переконливе та пов'язане з реальними методичними рішеннями.	20
2	Якість завдання з концептуальною картою	Тип карти відповідає темі та меті; інструкція для учнів зрозуміла та посильна; описано конкретний спосіб використання карти на початку уроку; очевидний зв'язок із перевернутим навчанням.	25
3	Якість ігрового елемента	Платформу або вид гри обрано методично обґрунтовано (не просто «бо цікаво»); є чітка інструкція, мета і часова рамка; гра безпосередньо пов'язана з навчальним матеріалом; враховано рівень та вікові особливості учнів.	30
4	Рефлексія та мотиваційний дебрифінг	Описано конкретне завдання для фіксації прогресу; наявна форма підтримки позитивного клімату наприкінці уроку; рефлексія пов'язана з навчальною метою.	20
5	Структурованість та оформлення	Усі чотири пункти наявні; логічний зв'язок між етапами; дотримано вимог до обсягу та формату.	5
Разом			100

Шкала характеристик виконання завдання

90–100 балів (відмінно). Урок розроблено методично грамотно та творчо. Мотиваційне обґрунтування через SDT конкретне й переконливе. Завдання з концептуальною картою органічно вписане в логіку перевернутого навчання. Ігровий елемент підпорядкований чіткій навчальній меті, а не навпаки. Рефлексія продумана та мотиваційно завершена. Робота демонструє системне розуміння природи учнівської мотивації та готовність до реального впровадження.

75–89 балів (добре). Фрагмент уроку розроблено в повному обсязі. Зв'язок із SDT наявний, але описаний загально. Картка та ігровий елемент методично доречні, однак окремі деталі потребують уточнення: інструкція неповна або зв'язок із матеріалом не очевидний. Рефлексія формальна. Потребує незначного доопрацювання для реального використання.

60–74 балів (задовільно). Завдання наявні, але є суттєві прогалини: мотиваційне обґрунтування відсутнє або зведено до загальних фраз; карта не пов'язана з перевернутим навчанням; гра не має чіткої навчальної мети. Рефлексію не описано. Потрібне суттєве доопрацювання.

0–59 балів (незараховано). Одна або кілька частин відсутні. Концептуальну карту та ігровий елемент не інтегровано в структуру уроку. Мотиваційного задуму не простежується. Робота потребує повного перероблення.

ПИТАННЯ ВХІДНОГО/ВИХІДНОГО КОНТРОЛЮ

1. Тип: Множинний вибір - Єдина відповідь

Питання

Визначте професійну компетентність учителя української мови та літератури, що виявляється у здатності педагога самостійно аналізувати ефективність застосованих методів навчання на уроці та свідомо обирати курси підвищення кваліфікації для опанування нових цифрових інструментів візуалізації текстів.

- А) Проєктувальна
- Б) Прогностична
- В) Рефлексивна
- Г) Інноваційна
- Д) Оцінювальна

Правильна відповідь: В) Рефлексивна

2. Тип: Множинний вибір – Множинна відповідь

Питання

Які з перелічених ознак найбільш точно характеризують сутність «навчальних розривів», як їх визначають у дослідженнях, пов'язаних з академічною успішністю між різними категоріями учнівства? (Оберіть три правильні відповіді).

- А. Значна та стійка різниця між групами учнівства.
- В. Різниця в успішності між родинами з вищими й нижчими доходами.
- С. Відмінність в академічній успішності між учнями, які проживають у місті, та тими, хто навчається в селі.
- Д. Втрата здобутих раніше знань через перерву у формальній освіті.
- Е. Різниця між тим, чого навчився учень, і тим, чого він мав би навчитися на певному етапі.

Правильні відповіді: А, В, С.

3. Тип: Відповідність

Питання

Установіть відповідність між елементом інструментарію вимірювання освітніх втрат та його призначенням у процесі діагностики:

Елемент інструментарію	Призначення
1. Програма / специфікація	А. Визначає кількісну міру успішності (наприклад, «сирі» тестові бали).
2. Схеми нарахування «балів»	Б. Є основою для порівняння «Еталон VS Реальність» (досягнув/не досягнув).
3. Критерії оцінювання	В. Визначає необхідні наступні дії (надолуження, компенсування, поглиблення).
4. Модель прийняття рішення	Г. Базується на Державному стандарті, модельній та навчальній програмах, досвіді педагога.
	Д. Визначає процедуру тестування (Коли? Скільки? Як?).

Правильні відповіді: 1-Г, 2-А, 3-Б, 4-В.

4. Тип: Відповідність

Питання

Згідно з Моделлю прийняття рішення щодо освітніх втрат, установіть відповідність між необхідною освітньою дією (наслідком діагностування) та її спрямованістю

Освітня дія	Спрямованість
1. Надолуження / Компенсування	А. Дія, спрямована на вивчення додаткового матеріалу, що виходить за межі визначеної програми.

2. Поглиблення	Б. Дія, спрямована на відновлення втрачених знань, умінь, навичок чи академічного прогресу.
3. Розширення	В. Дія, спрямована на зміцнення вже наявних знань і вмінь.
	Г. Дія, спрямована на повторне застосування математичної операції (Ітерація).
	Д. Дія, спрямована на посилення шкільної автономії.

Правильні відповіді: 1-Б, 2-В, 3-А.

5. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Що таке електронний освітній ресурс (ЕОР)?

- а) виключно відеоматеріали, розміщені на YouTube-каналі вчителя
- б) навчальні, наукові, інформаційні матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та необхідні для ефективної організації навчального процесу
- в) будь-який текстовий документ, збережений у форматі PDF
- г) онлайн-щоденник учня у системі управління школою

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

6. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Інформаційно-цифрова компетентність сучасного вчителя відповідно до рамки DigComp охоплює:

- а) знання іноземної мови на рівні не нижче B2
- б) знання та навички зі створення цифрового контенту, використання онлайн-платформ, цифрової безпеки та етичного використання технологій
- в) вміння користуватися лише програмами MS Office
- г) здатність до саморозвитку та конкурентоспроможність

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

7. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Метод Total Physical Response (TPR) ефективний для учнів 5–6 класів насамперед тому, що:

- а) дозволяє уникнути будь-яких усних висловлювань і зосередитися на письмі
- б) знижує мовленнєвий бар'єр і сприяє засвоєнню мови через фізичну дію та рух
- в) замінює комунікативні завдання граматичними вправами
- г) застосовується виключно для навчання граматики

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

8. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання

Що є ключовою відмінністю проблемно-орієнтованого навчання (PBL) від традиційного уроку?

- а) учні лише слухають пояснення вчителя та відтворюють інформацію
- б) навчання будується навколо реальної проблеми, яку учні досліджують і вирішують самостійно
- в) граматичні вправи виконуються у групах
- г) обов'язкова наявність мультимедійної презентації вчителя

Правильна відповідь: б)

Вага запитання: 1

9. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання / Question

Яка з наведених стратегій є найбільш методично обґрунтованою при виборі платформи віртуальної дошки для уроку?

Which of the following strategies is most methodologically justified when choosing a virtual whiteboard platform for a lesson?

- а) обирати найвідомішу платформу незалежно від мети уроку
- б) визначити навчальну мету та вид взаємодії, а потім обирати інструмент, що їх найкраще забезпечує
- в) завжди використовувати лише одну платформу для всіх типів уроків
- г) обирати платформу за зручністю інтерфейсу для вчителя без урахування потреб учнів

Правильна відповідь / Correct Answer: б)

Вага запитання: 1

10. Тип: Множинний вибір – Єдина відповідь

Питання / Question

Яка функція Padlet дозволяє учням додавати публікації у вигляді послідовного потоку, схожого на стрічку соціальних мереж?

Which Padlet format allows students to add posts in a sequential stream similar to a social media feed?

- а) Wall (стіна)
- б) Canvas (вільний простір)
- в) Stream (стрічка)
- г) Grid (сітка)

Правильна відповідь / Correct Answer: в) Stream

Вага запитання: 1

ВИМОГИ ДО ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

1. Випускна робота є розробкою методичного кейсу у межах навчальної теми для розвитку мовленнєвих умінь здобувачів освіти 5–6 класів НУШ – набір із 3–5 завдань (готових до використання на уроці) для різних груп результатів мовно-літературної освітньої галузі (читання, аудіювання, говоріння, письмо, взаємодія) з методичним коментарем. У кінці розробки має бути список використаних джерел.

2. Випускна робота є авторською. У разі використання запозичених методів, прийомів, технологій, слухач курсів зазначає джерело в списку використаних джерел, а в тексті випускної – порядкове число цього джерела в списку. Обов'язковим є під час написання випускної роботи дотримання положень ст. 42 Закону України «Про освіту» щодо **академічної доброчесності**, що передбачає:

- покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики та результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність.

3. Титульний аркуш оформлюється відповідно до форми (наведено в додатку 4.1).

4. Випускна робота виконується відповідно до поставленого завдання і методичних вказівок керівника.

Рекомендується така структура роботи:

- титульний аркуш;
- опис завдань за структурою: назва завдання; група результатів (читання/аудіювання/говоріння/письмо/взаємодія); клас/рівень; мовні цілі; предметні цілі (наскрізні вміння, що розвиваються); опис завдання та алгоритм виконання; матеріали (необхідні ресурси, тексти, зображення); методичний коментар (рекомендації щодо використання, scaffold-техніки, можливі труднощі);
- методичний коментар;
- практична частина;
- список використаних джерел (за потреби);
- додатки (за потреби).

5. Вимоги до оформлення випускної роботи:

Мова написання випускної роботи – державна.

Усі сторінки структурних частин роботи підлягають наскрізній нумерації арабськими цифрами в правому верхньому кутку сторінки (крім титульного аркуша).

Текст друкують на аркушах стандартного формату А4 з використанням текстового редактора Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt, залишаючи поля таких розмірів: верхнє, нижнє, ліве – 20 мм, праве – 15 мм; абзацний відступ – 1,25 мм, міжрядковий інтервал – 1,0.

Таблиці нумеруються послідовно; нумерація таблиці починається зі слова «Таблиця», набраного курсивом (*наприклад, Таблиця 1.1*) у правому верхньому кутку сторінки. Назва розміщується над таблицею, друкується напівжирним шрифтом і вирівнюється по центру.

Ілюстрації позначають скороченням «Рис.» і послідовно нумерують.

Список використаних джерел оформлюється відповідно до вимог Національного стандарту України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015». Список використаних джерел формується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Приклади оформлення списку використаних джерел наведені в додатку 4.2.

6. Термін надання випускної роботи – не пізніше ніж за два дні до завершення ПК.

7. На другому етапі передбачено захист випускних робіт, який проводитиметься у форматі майстер-класу. Учитель матиме змогу обрати фрагмент роботи, який представлятиме. Орієнтовний час виступу – 10 хвилин.

Критерії оцінювання випускної роботи

№	Критерій оцінювання	Параметри оцінки	Макс. бали
1	Змістова та методична цінність	Відповідність концепції НУШ; обґрунтованість методичного коментаря; наявність чіткої стратегії подолання освітніх втрат; доцільність обраних методів.	25
2	Якість діагностичного інструментарію	Різноманітність та валідність інструментів (тести, вправи, анкети); здатність інструментарію реально виявити типові навчальні розриви з мови та літератури.	25
3	Практична частина та цифрова компетентність	Використання інтерактивних вправ та цифрових сервісів (анаграми, кросворди тощо); наявність диференційованих завдань; реалізація міжпредметної інтеграції.	25
4	Академічна доброчесність та оформлення	Правильність цитування та оформлення списку джерел; дотримання технічних вимог (шрифт, поля, нумерація); грамотність.	25
	РАЗОМ		100

Шкала характеристик виконання випускної роботи

90–100 балів (відмінно). Робота має високу авторську новизну. Методичний кейс повністю укомплектований, стратегія подолання втрат є комплексною та інноваційною. Демонструється віртуозне володіння цифровими інструментами. Міжпредметна інтеграція (наприклад, з медіаграмотністю) органічна та глибока. Робота оформлена бездоганно, згідно з усіма технічними вимогами та стандартами ДСТУ. Академічна доброчесність повністю дотримана.

75–89 балів (добре). Робота відповідає вимогам, методичний коментар логічний. Стратегія подолання втрат чітка, хоча може містити стандартні підходи. Діагностичний інструментарій якісний, цифрові вправи присутні та працюють коректно. Диференціація завдань простежується. Допущені незначні похибки в оформленні (наприклад, у відступах або нумерації таблиць), які не впливають на загальне сприйняття. Джерела оформлені правильно.

60–74 балів (задовільно). Робота загалом відповідає темі, але методичний коментар має описовий характер. Стратегія подолання втрат представлена фрагментарно. Діагностика містить лише базові тести. Цифрові інструменти використані мінімально або за шаблоном. Міжпредметна інтеграція виражена слабо. Є суттєві зауваження до оформлення списку джерел або порушення технічних вимог Word. Відсутні посилання на запозичені методи.

0–59 балів (незадовільно). Робота не відповідає вимогам НУШ, відсутня логічна структура або методичний коментар. Немає інструментарію для діагностики освітніх втрат. Завдання не диференційовані. Масові порушення академічної доброчесності (плагіат). Технічні вимоги до оформлення повністю ігноровані.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, к.п.н.

_____ Ігор ЦІКО

«___» _____ 2026

**КЕЙС У МЕЖАХ НАВЧАЛЬНОЇ ТЕМИ ДЛЯ РОЗВИТКУ
МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
5–6 КЛАСІВ НУШ**

Роботу виконав (-ла) слухач (-ка)
групи 8.2.1

В. П. Іванов

«___» _____ 2026

Керівник групи

О.Є. Ішутіна

«___» _____ 2026

Керівник випускної роботи

О.А.Барабанова

«___» _____ 2026

Відгук

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ В СПИСКУ
ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**
згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання.
Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД
01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 2. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	1. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 2. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
Чотири і більше авторів	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору : теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд. : О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с.
Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Софія Київська : Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада : В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології : теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.
Частина видання	
Книги	1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i> : монографія /

	В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932–1933 років : втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.
Статті із продовжуваних та періодичних видань	1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i> . 2011. № 2. С. 54–65. 2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України : реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i> . Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145–VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 2. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017–2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.
Архівні документи	1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. Об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. 2. Люмінісцентний матеріал : пат. 25742 Україна : МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472 ; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с. : ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т» ; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).

	2. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Істориико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд. : М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 2. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад. : Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик ; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).
Електронні ресурси	1. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i> . Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL : http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridic_hni/VestUr2015v3/5.pdf . (дата звернення : 15.11.2017). 2. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL : http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення : 12.10.2017).
Автореферати дисертацій	1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України : сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03. Харків, 2010. 36 с.
Дисертації	1. Євдоченко О. О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.